

**Aktualitātes
2015./2016. mācību
gadā**

2. lappusē

**Azerbaidžānis,
kurš ir
iemilējis
Preiļus**

3. lappusē

**Preiļu novadā
atļauj atvērt
klases ar mazu
skolēnu skaitu**

5. lappusē

Aglonas vidusskola un Preiļu 1. pamatskola – skolu reitingā labāko skaitā

● Aglonas vidusskola – ceturtais vietu ieguvēja Latvijas mazo skolu reitinga tabulā. Pēc balvas saņemšanas skolas pārstāvji fotografējās kopā ar Valsts prezidentu. No kreisās: skolotāja Elēna Čaupjonoka, Aglonas vidusskolas direktore Lidija Šatilova, Valsts prezidents Raimonds Vējonis, skolotāji Edgars Kudiņš un Irēna Kudiņa. Foto no Prezidenta kancelejas mājas lapas

Aglonas novada Aglonas vidusskola un Preiļu novada Preiļu 1. pamatskola iekļuvušas labāko mazo skolu pirmajā piecniekā skolu reitinga "Lielā pūce" tabulā. Aglonas vidusskola ierindojusies ceturtajā, Preiļu 1. pamatskola – piektajā vietā. 27. augustā abu skolu pārstāvji devās uz Rīgu, kur svinīgos apstākļos Melngalvju namā notika apbalvojumu pasniegšana. Diplomas un balvas skolu pārstāvjiem pasniedza Valsts prezidents Raimonds Vējonis.

Skolu reitinga tabula tiek veidota, apkopojot valsts un starptautisko olim-

piāžu, zinātniski pētniecisko darbu konkursu rezultātus mācību gadā. Skolas tiek dalītas lielo un mazo skolu grupā, ņemot vērā skolēnu skaitu 10. – 12. klasēs. Katrā grupā pirmo divu vietu ieguvējiem tiek pasniegta "Lielā" vai "Mazā" pūce.

Aglonas vidusskola pamatoti lepojas ar talantīgo audzēkni Danielu Krimanu, kas vairāku gadu garumā skolai pelnīja augstas vietas reitingu tabulā. Iepriekšējā mācību gadā Daniels valsts olimpiādēs bioloģijā un matemātikā ieguva sudraba medaļas, izcilus rezultātus sasniegta starptautiskajās bioloģijas un fizikas olimpiādēs. Vairāki skolēni godalgotas vietas ieguva Latgales reģiona

olimpiādēs. Daniels Krimans nu jau ir Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātes students, bet Aglonas vidusskolas direktore Lidija Šatilova izteica cerību, ka arī turpmāk skola turēsies reitinga tabulas augšgalā, jo audzēkņu potences ir lielas.

Saņemt balvu uz Rīgu bija devusies Lidija Šatilova, Daniela Krimana bioloģijas skolotāja, kā arī skolotāji Elēna Čaupjonoka, Edgars Kudiņš, kas jaunietim mācīja matemātiku un fiziku, un skolotāja Irēna Kudiņa, kuras audzēknis Kristaps Valainis ieguva godalgu angļu valodā Latgales reģiona olimpiādē.

Turpinājums 4. lappusē.

APSVEIKUMI

*Vai jūs zināt, kādas puķes rudenī
visskaistākās?*

*Ja jūs zināt, ļoti lūdzu, vārdā nosauciet
man tās!*

*Bet es zinu! Tētis teica: Skaistākās tās
puķes šķiet,*

*Kuras pirmā skolas dienā skolas
bērniem rokās zied!*

**Lai 1. septembra ziedu krāsainība
ikviena skolēna, studenta un
pedagoga dzīvē ienes jaunas un
priecīgas krāsas!**

Līvānu novada dome

Ar vasarīgajiem saules stariem un pirmajām dzeltenajām lapām pie mums atnācis septembris un Zinību diena. Lai dzīvē mēs būtu droši un spēka pilni, krāsim zināšanas, mācīsimies un dosim zināšanu gaismu citiem!

Skolēni, skolotāji, studenti un bērnu vecāki!

**Lai jums gaišs un priecīgs
1. septembris!**

**Lai jaunais mācību gads bagātīgs
ar jaunām idejām un radošiem
atklājumiem!**

Maruta Plivda,

Preiļu novada domes priekšsēdētāja

Mūsu dzīves pamata noteikums: lai varētu tapt, jāspēj atteikties no ierastā. Jābūt atvērtam negaidītajam, jaunām vērtībām.

**Mīļie Riebiņu novada pedagogi,
audzēkņi un vecāki!**

**Lai veiksmīgs un radošs jaunais
mācību gads, lai spēks un izturība,
zinības sniedzot un saņemot!**

Pēteris Rožinskis,

Riebiņu novada domes priekšsēdētājs

Bērniem, jauniešiem un katram no mums dzīvē ir dota unikāla iespēja – mācīties un izzināt. Skolotājiem kopā ar bērnu vecākiem ir uzticēta atbildība par mūsu nākotni – jauno paaudzi.

Iesākot jauno mācību gadu, novēlu skolēniem un studentiem degsmi un prieku mācību procesā! Skolotājiem un vecākiem vēlu jaunas idejas un pacietību!

Sveicu visus Zinību dienā!

**Lai veiksmīgs un radošs
jaunais mācību gads!**

Aldis Adamovičs,

Latvijas Republikas 12. Saeimas
deputāts

Pilnveidojot sevi, mēs pilnveidojam arī savu valsti.

Dāvājot zināšanas bērniem un jauniešiem, mēs dāvājam Latvijai jaunu dzīves sparū un atjaunotni...

**Dziļā cieņā sveicu visus pedagogus
Zinību dienā un novēlu saglabāt
gara stiprumu jūsu misijas darbā!**

**Skolēniem, studentiem un viņu
vecākiem – augstus mērķus un
neatlaidību šo mērķu sasniegšanā!**

Latvijas Republikas 12. Saeimas
deputāts Jānis Klaužs

Pats galvenais ir cilvēciskas attiecības

MAILS NADIROVS, vīriešu frizētavas un masāžas salona īpašnieks, ir vienīgais azerbaidžānis Preiļu novadā. Intervijā viņš dalās pieredzē, kādi ir plusi un minusi, vadot nelielu salonu, un kā citas valodas, kultūras, mentalitātes pārstāvim ir dzīvot mūsu sabiedrībā.

— Vai sen esat frizētavas un masāžas salona īpašnieks?

— Savu biznesu sāku pirms vienpadsmit gadiem, un toreiz viss labi gāja — bija daudz cilvēku, nāca pensionāri, skolotāji, jaunieši. Tolaik man bija septiņi darbinieki, tostarp trīs frizieri, piedāvājām manikīra un pedikīra pakalpojumus, nāca studenti praksē. Tagad strādāju viens pats — esmu īpašnieks un darbinieks vienā personā. Man ir arī solārijs, bet šobrīd tas nestrādā, jo nav pieprasījuma. Tagad viss mainījies, cilvēku pilsētā palicis mazāk, arī pensijas un algas palikušas mazākas, bet man kredīts tāpat jāturpina atmaksāt.

Grūti brīži biznesā ir ne tikai man, bet arī citiem mazajiem uzņēmējiem. No valsts nejutu nekādu atbalstu, bet pārbaudes gan nāk, un, ja kaut kas neatbilst, tad soda. Nevienš deputāts nekad nav paaugstinājies, kā man iet, vai var man palīdzēt risināt biznesa problēmas. Mikrouzņēmuma nodoklis kļuvis lielāks, ļoti grūti laiki biznesā atnākuši. Daudzi pilsētā bija atvēruši masāžas salonus, bet ilgi šajā biznesā nenoturās. Lai gan nevaru arī sūdzēties, neesmu nevienam pakļauts, pats sev esmu saimnieks.

Esmu saskaitījis, ka Preiļos ir 31 frizētava, tā ir liela konkurence, bet klientu kļūst arvien mazāk. Visa dzīve tagad tuvāk Rīgai. Arī mani radnieki no Riebiņiem uz turieni pārcēlās.

Ja nav, kur dzīvot, tad Rīgā grūti ko uzskatīt, vairāki simti eiro par dzīvokli vien būtu jāmaksā. Radnieki gan aicina nākt uz Rīgu, atvērt tur savu frizētavu, solās palīdzēt, bet nav jau tik vienkārši visu šeit pamest un pārcelties. Rīga ir man nepazīstama pilsēta, nepazīstami cilvēki, šeit cits citu pazīstam.

Visi deputāti, ministri, tikko ievēlēti, tā aizmirst par tautu, nemaz nedomā par to, kā Latgalē dzīvo vienkāršais cilvēks. Šodien pie manis ienāca sieviete un lūdza eiro divdesmit maizei. Saku, pats bez darba sēžu, grūti. Tā Latgalē dzīvo.

— Jūs piedāvājat bioenerģētisko, medus, pretcelulīta un arommasāžu. Orientējaties uz sieviešu klientūru?

— Nē, visas masāžas ir piemērotas sievietēm, vīriešiem un bērniem. Visvairāk pieprasīta ir bioenerģētiskā un atslābinošā masāža, kas palīdz atbrīvoties no stresa. Man nav vajadzīgs rentgens, jo pats spēju noteikt sāpošas vietas un ar masāžas palīdzību ārstēju.

Ja vajag, tad masāža notiek arī vairākas stundas, un ar tādu metodi, kā es strādāju, diena nevaru pieņemt vairāk par diviem trim cilvēkiem.

— Kā sākat nodarboties ar masāžu?

— Esmu pārmantojis spējas no vectēva, kurš ar enerģijām ārstēja cilvēkus. Tēvs man atstāja vectēva teikto, ka ārstēšanas spējas pārņems jaunākais mazdēls. No pieciem brāļiem es esmu pats jaunākais. Vienreiz sapnī redzēju vectēvu, un viņš man jautāja, kāpēc nepildu savu dzīves pienākumu. Atbildēju, ka esmu frizieris, bet viņš man atgādināja, ka jāārstē cilvēki.

— Kad pārcēlāties dzīvot uz Latviju?

— Pirms 29 gadiem pārcēlos no Azerbaidžānas uz Latviju. Tāpat kā tagad grūti laiki ir Latvijā, toreiz grūti bija manā dzimtenē, bet Latvija bija viena no labākajām valstīm. Biju nolēmis atbraukt uz šejieni, nopelnīt un atgriezties atpakaļ, bet sanāca tā, ka atbraucu, pēc gada apprecēju latvieti, piedzima dēls, tā paliku šeit. Acimredzot man bija tāds liktenis.

— Vai bieži sanāk paviesoties dzimtenē?

— Uz dzimteni, protams, ka gribas, un, kad vien ir iespēja, braucu ciemos, tagad neesmu bijis tur divus gadus. Man vēl tur māte dzīvo.

— Kas, jūsuprāt, raksturo latviešus un kas azerbaidžāņus?

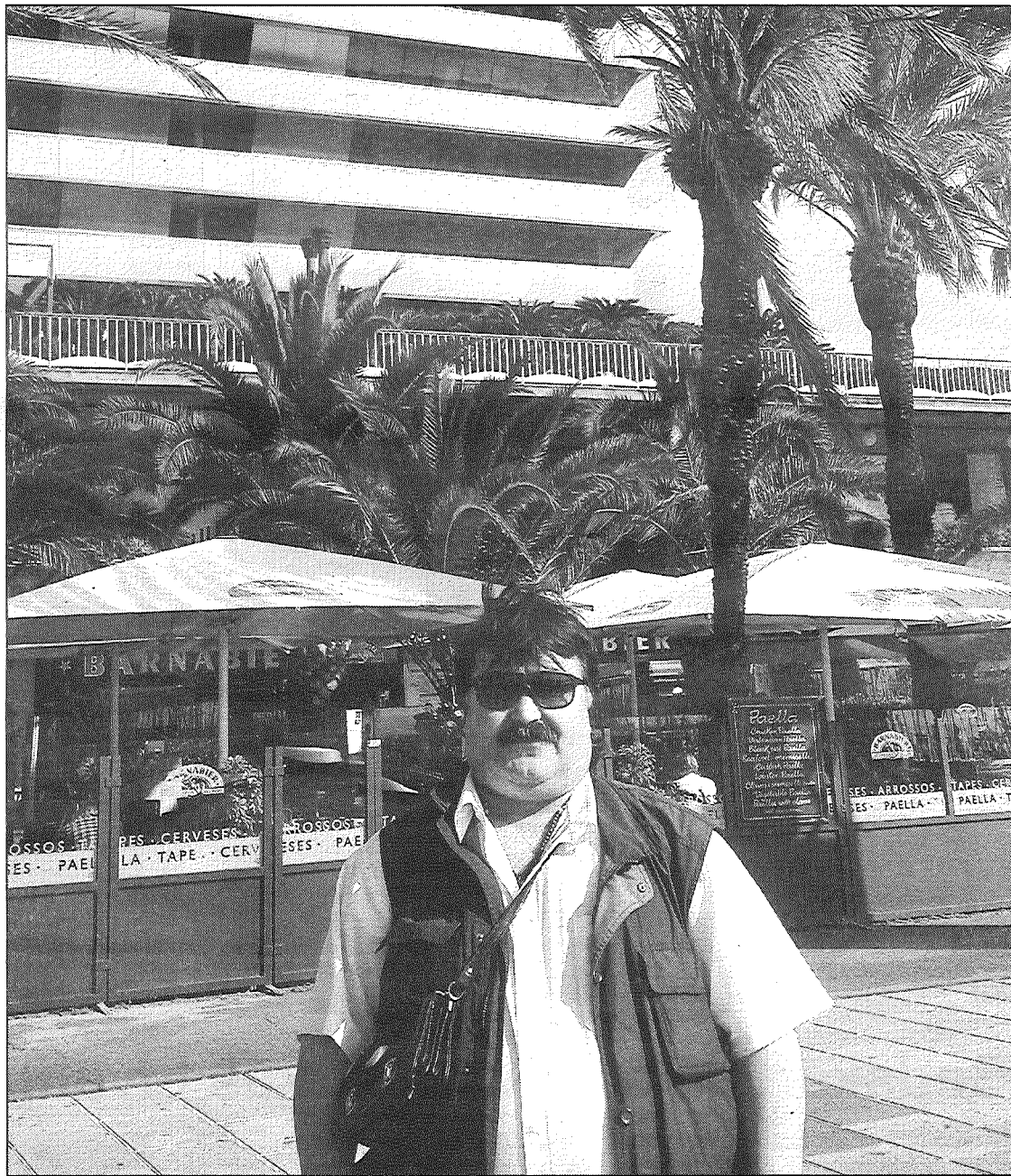
— Katrai tautai ir savas īpašības, nerakstīti likumi. Arī Azerbaidžānā cilvēki ir noslaņpojušies — ir ļoti bagāti, vidusslānis un nabadzīgie, un katrs dzīvo pats par sevi. Azerbaidžāņi, kā jau Kaukāza tauta, ir stingra rakstura. Sadzīvē visu dara vīrieši, lielākā daļa sieviešu tur joprojām nestrādā — vīrietis apkalpo, vīrietis pelna. Turklāt tur ģimenēs ir daudz bērnu, ne tā kā latviešiem vai krieviem, viens bērns un pietiek. Tur, ja mājās nav četru piecu bērnu, tad skaitās kā bezbērnu ģimene, tāpēc sievietēm daudz laika nākas pavadīt ar bērniem.

Latvieši ir noslēgti, katrs dzīvo savās mājās aiz slēgtām durvīm, un gadās, ka kaimiņš kaimiņu nepazīst. Azerbaidžānā tauta dzīvo draudzīgi. Kāzās nav mazāk par sešiem septiņiem simtiem cilvēku, bērēs pāri tūkstošiem, un katrs kaut kā palīdz, arī ar naudu.

— Kā jūs, būdams mazākumtautības pārstāvis, jūtaties mūsu sabiedrībā?

— Varbūt tas ir politisks jautājums, bet Latvijā cilvēki sadalās latviešos un krievos. Padomju laikā visiem bija viena pase, un nevienš nedalīja, vai esi latvietis, vai krievs, vai azerbaidžānis. Tagad cilvēki ir sadalīti trīs grupās. Pirmajā ir latvieši, otrajā krievi, bet mēs, pārējās tautības, esam trešajā, mums vispār nav uzmanības. Kad atbraucu uz Latviju, nodibināju ģimeni, tad nevienš man nejaudāja, kas es esmu. Tomēr, strādājot frizētavā un dzīvojot Latvijā, vajag zināt latviešu valodu.

Domāju, ka valdība nedara pareizi. Ja esi piecus gadus šeit dzīvojis, vajadzētu saņemt pilsonību. Es šeit dzīvoju ļoti ilgi, un man nav pilsonības, jo jāiet kārtot eksāmenu. Man, trīsdesmit ga-

● Mails Nadirovu dzīves ceļš uz Preiļu pusi negaidīti atvedis pirms trīsdesmit gadiem. Viņš vada nelielu salonu un ir ļoti iejuties vietējā vidē, tajā pašā laikā nezaudējot saikni ar dzimto Azerbaidžānu. Attēlā — atpūtas brīdī Spānijā. Foto no personīgā arhīva.

dus šeit dzīvojušam jautā, kas bija Latvijas prezidenti, kas premjeri, kādi ministri. Zinu visus prezidentus un premjerus, bet nevaru zināt valsts vēsturi, pat par savu dzimteni nezinu, kas tur notika simts vai divsimt gadus atpakaļ. Ja es būtu vēstures zinātnieks, tad nestrādātu par frizieri. Iebraucis cilvēks nevar zināt vēsturi. Vienīgi, ja šeit skolā būtu gājis. Rakstīt un runāt protu, bet Latvijas vēsturi nekad tik labi nezināšu. Nav laika to mācīties, sēdēt bibliotēkā, ir jāstrādā, jādomā, kā nopelnīt un kreditu atdot.

Valsts turas uz nodokļiem, ja nav darba vietu, tad nav nodokļu un nav pensiju. Sanāk, ka tie, kuri aizbrauc, maksā nodokļus un tā palīdz citām valstīm. Visi, kas pie manis strādāja, tagad ir ārzemēs. Mūsu valdībai nevajadzētu cilvēkus dalīt pēc tautībām. Latvijā nedzīvo tikai latvieši vien, visiem kopā, latviešiem un krieviem, vajadzētu strādāt savai valstij, celt savas valsts līmeni.

Tagad runā par bēgļiem. Es pats šeit arī jūtos līdzīgi bēglim — balsot nedrīkst, manos vārdos nevienš neieklās. Lai vispirms domā par mums, kuri šeit jau dzīvojam, un pēc tam par jauniem bēgļiem. Latvijā jau tā ir nabadzīga valsts, un vairāk vajadzētu domāt par saviem cil-

vēkiem, skolotājiem, kuri māca dzimto valodu, un ārstiem, bet nevis bēgļiem vai vēl palīdzēt Grieķijai. Vienīgais, ko Eiropa mums ir devusi, ir vārda brīvība.

— Azerbaidžāņu valodā runājat?

— Nevienš cilvēks savu dzimto valodu neaizmirst. Runāju turku valodā, saprotu arī uzbeku valodu. Turku valoda ļoti līdzīga azerbaidžāņu valodai līdzīgi kā latviešu valodā, ir garumzīmes.

— Lielākā reliģija Azerbaidžānā ir islāms?

— Esmu no Azerbaidžānas musulmaniskā reģiona.

— Kā praktizējat savu reliģiju?

— Man ir Korāna tulkojums. Tā ir svēta grāmata, tādēļ to nevar turēt mājā, kur lieto alkoholu, kur nāk daudz cilvēku, kā tas ir frizētavā, jo kāds no tiem var ienākt "netīrs" — iereibis vai trīs reizes dienā un ikreiz pēc tualetes neapmazgājies. Ne jau katram cilvēkam ir tiesības Korānu turēt rokās.

Musulmaņi nedrīkst precēties ar citas ticības cilvēku. Tagad gan reliģija ir mainījusies, piemērojusies laikam. Tradīcijā ir tā, ka ēst drīkst tikai un vienīgi paša gatavotu maltīti, nedrīkst ņemt ēdienu no cita rokas, arī tas tagad ir mainījies.

Atbraucot uz šejieni, zināju, ja

dzīvošu citā valstī un apprecēšos, tad nāksies iet reizē ar visiem kopā pie galda vai iedzert kādu glāzīti. Tas viss ir atkarīgs no cilvēka attieksmes. Ramadāna mēnesi gan ievēroju. Ja citas ticības cilvēki gavēni vēl kaut ko drīkst ēst, tad musulmaņi ēst un dzert drīkst tikai pirms saules lēkta vai pēc saules rieta, nedrīkst ne ūdens piliņi mutē ņemt, pat ja kakls izkaltis, nedrīkst arī ballēties un rīkot kāzas.

Latvijā nav tādu svētku, kas uz mani neattiektu — ir ģimenes svinības sievietēm, dēlam, meitai. Man kaimiņos dzīvo trīs Jāņi — kopā svinam, atzīmējam. Esmu kompānijas cilvēks. Pie galda ar visiem kopā arī gaļu ēdu, kā gan citādi. Lai gan cūku pirmo reizi vispār redzēju tikai armijā.

— Vai esat iemīlējis Preiļus?

— Ja man šeit nepatīktu, protams, tad šeit nedzīvotu. Kā frizieris pazīstu daudzus cilvēkus, ko citādi nebūtu saticis. Preiļi ir maza, mierīga pilsētiņa. Katrā tautā ir ļoti cilvēki, bet, ja pāris cilvēki nepatīk, tad tādēļ vien nevajag spriest par visu pilsētu vai par visu tautu, katrā tautā ir savi plusi un savi minusi. Šeit visi sveicinās, izturas ar cieņu, pats galvenais ir cilvēciskas attiecības.

I.Šnepste

Aglonas vidusskola un Preiļu 1. pamatskola – skolu reitingā labāko skaitā

Sākums 1. lappusē.

No Preiļu 1. pamatskolas saņemti apbalvojumu devās absolvente Lauma Tumašova, kas šopavas ar beidza 9. klasi un mācības turpinās Preiļu Valsts ģimnāzijā, skolas direktore Nora Šņepste un priekšmetu skolotāji, kas sagatavoja meiteni dalībai valsts olimpiādēs. Lauma Tumašova ieguva pirmo vietu latviešu valodas un literatūras valsts olimpiādē, skolotāja Žanete Beča, otro vietu vēstures olimpiādē, skolotāja Dace Kiulenece, atzinību matemātikas valsts olimpiādē un atzinību matemātikas atklātajā olimpiādē, skolotāja Mairita Grišule. Šīs skolas skolniece, nu jau ģimnāzijas audzēkne Ilva Valdone valsts vēstures olimpiādē ieguva atzinību. Viņas skolotāja bija Dace Kiulenece. Tāpat lielu darbu skolēnu sagatavošanā olimpiādēm bija ieguldījuši mājturības un tehnoloģiju skolotāji Inga Reine un Uldis Čerpakovskis. Vitālijs Pavlovs valsts atklātajā mājturības un tehnoloģiju olimpiādē ieguva

● Preiļu 1. pamatskolas pārstāvji Melngalvju namā pēc skolu reitinga balvas saņemšanas (no kreisās): skolotājas Mairita Grišule, Inga Reine, skolas direktore Nora Šņepste, Valsts prezidents Raimonds Vējonis, olimpiāžu uzvarētāja Lauma Tumašova, skolotāji Žanete Beča, Dace Kiulenece, Uldis Čerpakovskis. Foto no Prezidenta kancelejas mājas lapas

trešo vietu, Edijs Vaivods, Alida atzinīgu vērtējumu. Daudzi skolēni ar panākumiem piedalījās Latgales reģiona olimpiādēs, iegūstot godalgotas vietas.

— Diplomu pasniegšana bija ļoti svinīgs un skaists notikums, katras apbalvotās skolas pārstāvējiem bija iespēja nofotografēties ar Valsts prezidentu, bija sagatavots arī skaists muzikālais apsveikums, — savu gandarījumu "Novadniekam" pēc atgriešanās no Rīgas puda Preiļu 1. pamatskolas direktore Nora Šņepste.

Skolotāji lepojas ar savu audzēkņu panākumiem. Vairāki no talantīgajiem audzēkņiem jau absolvējuši skolu un mācības turpinās Preiļu Valsts ģimnāzijā. Bet skolā mācās daudz centīgu bērnu un ir visas iespējas arī turpmāk gūt panākumus visās valsts mērogā, atzina direktore, īpaši uzteicot Laumu Tumašovu. Meitenes panākumu pamatā bijis tas, ka darbojušies visi trīs galvenie komponenti – skolniece talants un ļoti mērķtiecīgs darbs plus ģimenes atbalsts un kompetentais skolotāju ieguldījums.

Mazo skolu reitinga tabulā 11. vietā ir Līvānu novada Rudzātu vidusskola. Pārējās vietējo novadu skolas atrodas tālākās vietās.

Izmaiņas kadru sastāvā

Preiļu 1. pamatskolā, kā pastāstīja direktore Nora Šņepste, jaunais mācību gads nāk ar izmaiņām kadru sastāvā. No 1. septembra skolā vairs nestrādās līdzšinējā direktora vietniece izglītības jomā sākumskolas posmā Olga Anspoka. Turpmāk šādas štata vienības sakarā ar to, ka samazinājies skolēnu

skaits, skolā vairs nebūs.

Angļu valodas skolotāja Antra Gertrmane ir pārgājusi darbā uz Preiļu Valsts ģimnāziju (PVĢ). Krievu valodas skolotāja Lilija Livmane, kas amatu savienošanas kārtībā strādāja gan 1. pamatskolā, gan PVĢ, turpmāk strādās tikai ģimnāzijā.

Skolā darbu uzsāks interešu izglītības skolotāja Viktorija Kondratjeva, kas līdztekus apgūst arī jaunu specialitāti un būs datorikas skolotāja 1. — 6. klasēm. Preiļu 1. pamatskola būs to skolu skaitā, kas piedalīsies pilotprojektā un aprobežs jauno mācību programmu "Datorika".

Plāno 470 skolēnus

Īsi pirms jaunā mācību gada sākuma Preiļu 1. pamatskolas direktore Nora Šņepste prognozēja, ka 1. septembrī mācības skolā uzsāks 470 skolēni. Konkrētais skaits būs zināms 1. septembrī. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, skolēnu skaits samazinājies par četriem. Divi devušies līdzīviem vecākiem uz ārzemēm, bet vēl divi izvēlējušies mācīties privātā skolā.

Gadskārtējā sanāksmē tikās Līvānu novada pedagogi

28. augustā uz gadskārtējo sanāksmi pulcējās Līvānu novada izglītības darbinieki. Pirms tam notika izglītības darba metodisko apvienību sanāksmes. Līvānu 1. vidusskolas kabinetos uz apspriedēm pulcējās angļu un vācu valodas skolotāji, sākumskolas, informatikas, sporta, latviešu valodas un literatūras, matemātikas, krievu valodas (svešvalodas), vizuālās mākslas skolotāji.

Pēc tam novada pedagogi sanāca vienkopus novada kultūras centrā, kur saņēma gan apsveikumus jaunā mācību gada priekšvakarā, gan arī apsprieda dažādas aktualitātes. Pedagogus uzrunāja 12. Saeimas deputāts Jānis Klauz, kurš netaupīja skarbus vārdus valsts izglītības politikas virzienā un atbildīgās ministrijas adresē, jo līdz pat šim brīdim valstī nav skaidrības nedz par pedagogu finansēšanas jauno modeli, nedz par to, vai jaunā reforma vispār dos jēlķādu reālu un finansiālu labumu ierindas skolotāju maciņos.

Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietniece Aija Usāne sveica pedagogus jaunajā mācību gadā, novēlot katram kādā no dzīves jomām sajūsties labākajam.

Ilga Peiseniece, Līvānu novada izglītības pārvaldes vadītāja, bija sagatavojusi izsmelto prezentāciju gan par aizvadītā mācību gada rezultātiem, gan par aktualitātēm 2015./2016. mācību gadā. Viņa puda gandarījumu par to, ka pedagogu saimē ienāca jauni skolotāji, jo apkopotie statistikas dati rāda, ka daudzos priekšmetos skolotāju vidējais vecums ir no 40 līdz 60 gadiem.

Ērika Lanka, Latvijas Universitātes pedagogijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes docētāja, Mg. Paed., Mg. Phil. uzstājās ar lekciju "Skolotāja darbs kā pašidentitātes un pedagoga pozitīvā tēla

veicinātājs". Ērika Lanka pedagogiem sniedza iedvesmojošu prezentāciju par skolotāja pozitīvā tēla nozīmi un pašidentitāti, atgādinot pedagogiem vienkāršas, taču piemirstas patiesības.

Savukārt portāla *Uzdevumi.lv* direktors Edgars Škutāns aicināja pedagogus un arī skolēnus aktīvi iekļaut savā ikdienā jaunākās tehnoloģijas, kas ievērojami atvieglo darbu, kā arī padara to interesantāku skolotājiem, bet jo sevišķi skolēniem, kuri daudz labprātāk pilda uzdevumus un mācās interneta vidē, nevis izmantojot tradicionālās mācību grāmatas.

Par nozīmīgu ieguldījumu talantīgo skolēnu apzināšanā un izglītošanā, kā arī izciliem sasniegumiem izglītības darbā 14 pedagogiem tika pasniegtas Izcilības balvas (apbalvoto uzvārdi publicēti "Novadnieka" 28. augusta numurā). Izcilības balva skolotājiem ir pamatīgs pedagogu darba novērtējums, kas ļauj apzināties, ka būt labam skolotājam – tas ir prestiži. Tā ir unikālā Līvānu balva, jo nekur citur Latvijā tādas nav. Šo balvu pedagogiem pasniedza mecenāts un idejas autors, SIA "Z – Light" valdes priekšsēdētājs Daumants Pfafrods. Viņš solīja arī turpmāk atbalstīt izglītību Līvānu novadā, cik vien būs viņa spēkos. Ņemot vērā sarūkošo skolēnu skaitu, viņš arī vērsa pašvaldības uzmanību uz nepieciešamību optimizēt izdevumus, kas saistīti ar vairāku nepilnu skolu uzturēšanu.

Pasniedzot Izcilības balvas, Daumants Pfafrods atzina, ka pagājušajā gadā informācija par šādas balvas iegūšanu, iespējams, nebija pietiekamā mērā novadīta līdz skolotājiem. Tāpēc, viņaprāt, daudzi nezina, ka ieguldītais papildus darbs, strādājot ar skolēniem brīvdienās un vakaros, var tikt īpaši atalgots. Daumants Pfafrods izteica cerību, ka šajā mācību gadā skolēnu mācību rezultāti valsts olimpiādēs būs

● Izcilības balvu Rudzātu vidusskolas direktoram, fizikas skolotājam Vladislavam Sprīngim (no labās) pasniedz uzņēmējs, Izcilības balvas nodibinātājs, mecenāts Daumants Pfafrods. No kreisās — Līvānu novada izglītības pārvaldes vadītāja Ilga Peiseniece.

vēl augstāki un kāds no skolotājiem tad noteikti iegūs īpašo – Ekselences balvu, kas samērojama ar skolotāja visa gada atalgojumu. Balvas apmērs būs 5000 eiro.

Ar Līvānu novada domes Pagodināšanas rakstiem par ieguldīto darbu XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku norisē tika apbalvoti pedagogi Anna Kārkle, Liliāna Zarāne, Sandra Selādina, Anita Ancāne, Andrejs Usārs, Lidija Prīsjagina, Evita Kleina, Jānis Ernsts, Bronislava Alberinga, Skaidrīte Bulmeisterē, Līga Gžibovska, Eleonora Pastare, Inga Salmiņa, Aija Skarbiniece, Zane Praņevska.

Tāpat tika sveikti pedagogi, kuru skolēni centralizētajos eksāmenos saņēmuši augstākos vērtējumus. Līvānu novada izglītības pārvaldes Atzinības raksti pa-

sniegti Līvānu 1. vidusskolā: Ārijai Baltmanei, Elgai Sarnovičai, Marijai Raginskai, Anitai Reiterei, Annai Kurciškai; Līvānu 2. vidusskolā: Tamārai Haritonovai, Līgai Andersonei; Līvānu novada vakara (maiņu) vidusskolā: Inārai Lietaunieci; Rudzātu vidusskolā: Ivetai Kārklei, Venerandai Sprīngēi.

Apsveikumus saņēma jaunie kolēģi, kuri pedagogiskās darba gaitas uzsāk Līvānu novadā: Zane Puga Līvānu 1. vidusskolā, Olga Kaminska, Svetlana Kirilova Līvānu 2. vidusskolā, Ilze Grēvele, Katrīna Grigorjeva Rudzātu vidusskolā, Aigars Krekels Jaunsilavas pamatskolā, Lāsma Ķiploka, Marina Konovalova Jersikas pamatskolā, Dace Stikāne Līvānu novada pirmsskolas izglītības iestādē "Rūķīši", Inese Butlere Līvānu mūzikas un mākslas skolā.

Zelta piecdesmit aizvadīti ar dzīvesprieku

Pirms piecdesmit gadiem Vydsmuižas draudzes baznīcā aizsākās ZENTAS un VALFRĪDA ELSTU kopdzīve. Toreiz bija burvīgs augusts un saulains laiks, arī šogad šis mēnesis ir siltuma un saules pilns. 22. augustā Elstu pāris ļoti lielā viesu pulkā Stabulnieku kultūras namā svinēja savas zelta kāzas.

● Dzīvespriecīgais un smaidošais Zelta pāris – Zenta un Valfrīds Elsti.

“Daudz viesu mums bija arī istajās kāzās. Galdi bija klāti gan vīra, gan sievas mājās un tās izvērtās pavisam garas”, tagad atceras jubilāri. Abi iepazīnušies, dejojot Stabulnieku kultūras nama deju kolektīvā. Kultūras nams bija jauns, pašdarbnieku daudz, deju kolektīva koncerti uz pierastās skatuves un izbraukumos, sevišķi daudz koncertēts kaimiņu ciemos. Uz ballēm un mēģinājumiem braukuši ar velosipēdiem.

Zelta pāris kopdzīvi pavadīja Zentas dzimtajās mājās nelielajā Kaupēru ciemā, te piedzimuši meita Ārija un dēls Jānis, nu jau piedzīvoti pieci mazbērni un sirdi

priecē divi mazmazbērni.

No šīs mājas kolhozu laikos katru rītu mērots ceļš uz darbu ciemata centrā Stabulniekos, kur Valfrīds strādāja kolhozā par

traktoristu. Nebija neviena darba, ko šis lieliskais cilvēks neprastu, tāpēc gada pārskata sapulcēs un kolhozu jubileju reizēs allaž tika saņemti dažāda

veida goda raksti, prēmijas, veltes un suminājumi. Labi ieredzēts gan vadības līmeni, gan draudzīgs un izpalīdzīgs ar kolēģiem. Prieks bija par jaunajiem

saņemtajiem traktoriem, jauno darbinīku korpusu un jauniešiem, kuri pēc tehnikumu beigšanas uzsāka darbu blakus pieredzējušiem meistariem.

Savukārt Zenta strādājusi gan veikalā, gan ciema izpildkomitejā, gan pastā. Vienmēr rosīga, čakla un smaidīga paveica gan tiešos pienākumus, gan apdarīja mājas soli. Mājās vienmēr pieticis, ko darīt, jo vienmēr apkopjama saimniecība ar dāru un lopiņiem. Par tādām sievietēm parasti saka – ista latvju saimniece. Gan praktiski, gan ar padomiem daudz ir palīdzējuši Zentas vecāki, kuriem arī savulaik svinēta zelta kāzu jubileja.

No jubilaru ciemiņiem daudzi atcerējās arī Elstu ģimenes kopdzīves sākumu, tāpēc atmiņu jubilaru radiem ir gana. Zentu un Valfrīdu Elstus lielajā kopdzīves jubilejā sveica Riebiņu novada domes izpilddirektors Āris Elsts un jau minētais kuplais viesu skaits.

**M.Litauniece,
Riebiņu novada
dzimtsarakstu nodaļas
vadītāja**

RIEBIŅU NOVADA DOMĒ

Apstiprināti saistošie noteikumi par licencēto makšķerēšanu desmit novada ezeros

18. augustā notikušajā Riebiņu novada domes sēdē deputāti apstiprināja nolikumu par licencēto makšķerēšanu Bicānu, Jašas, Katēgradas, Eikša, Kaučera, Lielā Kurtaša, Lielā Salkas, Mazā Salkas, Salmēja un Rušonu ezeros 2015. — 2018. gadam. Līdz ar jauno noteikumu pieņemšanu tika atcelti iepriekšējie 2013. gada martā pieņemtie noteikumi.

Pašvaldības attīstības un plānošanas daļas projektu vadītāja Antra Meluškāne klātesošos informēja, ka saņemti saskaņojumi no Zemkopības ministrijas, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR”, Valsts vides dienesta, Dabas aizsardzības pārvaldes, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un Rēzeknes novada domes, ar kuru pērnā gada oktobrī noslēgts pilnvarojuma līgums, kas paredz, ka Rēzeknes novada pašvaldība uzdod un Riebiņu novada dome apņemas veikt licencētās makšķerēšanas nodrošināšanu un apsaimniekošanas pasākumu ievie-

● Kaučera ezers, uz kuru attiecas pieņemtie noteikumi, atrodas īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā “Aizsargājamo ainavu apvidus “Kaučers””, tā platība ir gandrīz 50 hektāri.

šanu visā Rušonu ezera teritorijā. Šis līgums ir spēkā līdz 2019. gada 30. maijam.

Licencētā makšķerēšana visos desmit ezeros tiek ieviesta ar nolūku regulāri (vismaz reizi trijos gados) papildināt zivju krājumu makšķernieku vajadzībām, uzlabot zivju krājumu racionālu izmantošanu, kontrolēt ezeru un to piekrastes antropogēno (antropogēns — cilvēka darbības radīts, red.) slodzi, kā arī iegūt papildu līdzekļus zivju krājumu pavairošanai un aizsardzībai.

Saistošajos noteikumos norādītas vides un dabas resursu aizsardzības prasības, licenču veidi, skaits un maksa, licenču cenu atlaizu piemērošana, licenču noformējums, realizācija, iegūto līdzekļu izlietojums, lomu uzskaitē, Riebiņu novada domes pienākumi, makšķerēšanas un vides aizsardzības prasību ieviešanas kontrole.

Licencētās makšķerēšanas organizētāja, tas ir, Riebiņu novada domes rīcībā paliks 70% no licenču realizācijā iegūtās kopējās

summas, kas tiks izmantota zivju krājumu pavairošanai, vides un zivju aizsardzības un licencētās makšķerēšanas organizēšanas nodrošināšanai.

Paskaidrojuma rakstā uzsvērts, ka tiešie ieguvēji būs Riebiņu novada iedzīvotāji un viesi, kuri nodarbojas ar makšķerēšanu Bicānu, Jašas, Katēgradas, Eikša, Kaučera, Lielā Kurtaša, Lielā Salkas, Mazā Salkas, Salmēja un Rušonu ezera ūdeņos.

Lēmā par ikmēneša nobraukuma limitu novada domes darbiniekiem

Deputāti domes sēdē vienbalsīgi apstiprināja nolikumu “Par ikmēneša nobraukuma limita noteikšanu novada domes darbiniekiem, kuri izmanto personīgo autotransportu darba braucienos”.

Vislielākais ikmēneša nobraukuma limits noteikts izpilddirektoram — līdz 800 kilometriem, bet, piemēram, ceļu fona speciālistam — līdz 600 kilometriem, pagastu teritoriālo pārvalžu vadītājiem limits ir no 400 līdz 750 kilometriem mēnesī. Savukārt mazākais kilometru skaits — 200 un 220 kilometri — noteikts

attiecīgi Riebiņu novada kultūras centra vadītājam un izglītības jautājumu koordinatorei. Domes priekšsēdētājam pamatotas nepieciešamības gadījumā būs tiesības ar rīkojumu palielināt ikmēneša nobrauciena limitus, tā paredz domes sēdē apstiprinātais nolikums.

Atbalstīta finansējuma piešķiršanu dziesmas ierakstīšanai un baznīcas remontam

✓ Domes sēdē izskatīts Riebiņu novada kapelas “Nu i raun” vadītājas Ārijas Bergmanes-Sprūdzas iesniegums par finansējuma piešķiršanu. Nolemts piešķirt 250 eiro vienas dziesmas ierakstīšanai studijā, kas veicinās kapelas profesionālo izaugsmi un popularizēs novada tēlu. Nauda nāks no projektu līdzfinansējumiem paredzētajiem līdzekļiem.

✓ Finansējums 2500 eiro apmērā no projektu līdzfinansējumam paredzētajiem līdzekļiem piešķirts Riebiņu svēto apustuļu Pētera un Pāvila Romas katoļu baznīcas remontam. Domē ar iesniegumu pēc palīdzības bija griezies draudzes prāvests Česlavs Mikšto.

PREIĻU NOVADA DOMĒ

Atļauj atvērt klašu kompleksus ar samazinātu izglītojamo skaitu

Domes sēdē deputāti izskatīja Preiļu novada izglītības iestāžu vadītāju iesniegumus klašu kompleksu atvēršanai 2015./2016. gadam ar samazinātu izglītojamo skaitu, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Deputāti nolēma, ka **Preiļu 2. vidusskolā** mazākumtautību programmās atļauj atvērt divas klases ar samazinātu izglītojamo skaitu — 7. klasi ar 11 skolēniem un 8. klasi ar 14 skolēniem.

Preiļu 1. pamatskolā jaunajā mācību

gadā deputāti atļāva atvērt 2015./2016. m. g. 1. klasē, 2. klasē un 7. klasē katrā pa trīs klašu komplektiem ar samazinātu izglītojamo skaitu.

Salas pamatskolā tiks atvērti seši klašu komplekti ar samazinātu izglītojamo skaitu. Skolā darbosies apvienota 2. un 3. klase ar septiņiem skolēniem, 6. klase ar sešiem skolēniem un 8. klase ar sešiem skolēniem.

Pelēču pamatskolā nepilni klašu komplekti būs trīs — 7. klase ar septiņiem skolēniem, 9. klase ar 7 skolēniem, 6. un 8. klase ar septiņiem skolēniem.

Priekuļu pamatskolā deputāti nobalsoja par četrām klašu komplektu atvēršanu. Jaunajā mācību gadā skolā darbosies 1. un

4. klase ar četriem skolēniem, 2. un 3. klase, kurā mācīsies septiņi skolēni, 5. un 7. klase ar četriem skolēniem, 6. un 8. klase ar astoņiem skolēniem.

Piešķir finansējumu audzēkņu mācību braucienam uz Franciju

Deputāti izskatīja Preiļu mūzikas un mākslas skolas direktora Alberta Vucāna iesniegumu par līdzekļu piešķiršanu transporta izdevumu segšanai izglītības iestādes audzēkņu mācību braucienam uz Franciju. Deputāti nolēma piešķirt līdzekļus skolas audzēkņu mācību brauciena uz

Franciju ceļa izdevumu segšanai 1000 eiro apmērā. Līdzekļus nolemts novirzīt no budžeta sadaļas “Pārējā ekonomiskā darbība”.

Par izglītības programmas licencēšanu

Domes sēdē tika skatīts personas iesniegums par interešu izglītības programmu licencēšanu divām programmām. Deputāti nolēma atļaut veikt izglītības programmas “Atbalsta sniegšana angļu valodas apguvei 3.-9. klases skolēniem” un pieaugušo neformālās izglītības programmas “Praktiskā angļu valoda” istenošanu.

Latvijas Zemes fonds atpircis pirmos īpašumus

Latvijas Zemes fondā parakstīti pirmie trīs pirkuma līgumi par lauksaimniecības zemes iegādi, kas paredz īpašumu iegādi Skrudas, Lielvārdes un Vānes pagastā, aģentūru LETA informēja fonda pārstāve Kristīne Grauziņa.

Vēl divus līgumus tuvākajā laikā plānots parakstīt par īpašumu iegādi Plaviņu novada Aiviekstes pagastā un Ventspils novada Tārgales pagastā.

Savukārt kopumā kopš šā gada 1. jūlija līdz 25. augustam ir

saņēmti 217 īpašumu pārdošanas pieteikumi, no tiem jūlijā — 163, augustā — 54. Vislielākā pieteikumu iesniegšanas aktivitāte bija pirmajās dienās jūlija sākumā, kad trīs dienu laikā tika iesniegti 55 pieteikumi. Šobrīd katru dienu tiek iesniegti divi trīs darījumu pieteikumi.

Piedāvājumi ir no visas Latvijas teritorijas, visvairāk pieteikumu — aptuveni trešdaļa — ir no Latgales, bet vismazāk — 10% — no Vidzemes. No Zemgales un Kurzemes aptuveni piektā daļa pieteikumu, bet Pierīgā atrodas aptuveni 15% piedāvāto īpašumu.

Sākotnējais īpašumu iegādes lietderības izvērtējums patlaban ir veikts aptuveni 190 saņemtajiem pieteikumiem. No tiem vairāk nekā 70% gadījumu ir pieņemts lēmums atteikties, arī attiecībā uz lielu daļu pārējo īpašumu darījums, visticamāk, nenotiks, jo būs grūtības vienoties ar pārdevēju par abām pusēm pieņemamiem darījuma nosacījumiem.

Kā norādīja Grauziņa, novērojami divi galvenie atteikšanas iemesli — īpašumi nav kopti vismaz desmit gadus un to apsaimniekošana prasis nesamērīgi lielus ieguldījumus, vai arī tiek

piedāvāti ļoti nelieli privātipašumi — sākot no 0,2 hektāriem. Kamēr šie mazie īpašumi nerobežojas ar kādu no Zemes fonda īpašumiem, to uzturēšanas un apsaimniekošanas izmaksas ir pārāk augstas, to iegāde fondam nav saimnieciski lietderīga.

Pārējiem īpašumiem turpinās padziļināta izpēte, tostarp vairāk nekā desmit no tiem ir izteikts piedāvājums un notiek tālākā vienošanās par darījumiem.

Kā ziņots, fonds darbību sāka šā gada 1. jūlijā. Tā izveides mērķis ir sekmēt zemes izmantošanu lauksaimnieciskajai ražošanai,

uzpērkot zemi no īpašniekiem un to tālāk pārdodot vai iznomājot.

Kā iepriekš informēja "Attīstības finanšu institūcijas "Altum"" valdes loceklis Jēkabs Krieviņš, no interesentiem tiek pirkti tikai lauksaimniecībā izmantojama zeme bez apgrūtinājumiem par cenu, kas nepārsniedz vidējās tā brīža tirgus cenas līdzvērtīgai zemei attiecīgajā novadā un pagastā.

Līdz šā gada beigām plānots veikt darījumus apmēram viena miliona eiro vērtībā no kopumā fonda rīcībā esošajiem 14 miljoniem eiro.

Mainījušies atbalsta nosacījumi lauksaimniecības apdrošināšanai

Tā kā jūtami ir augusi lauksaimnieku interese par sējumu un dzīvnieku apdrošināšanu un mainījušies šī apdrošināšanas veida nosacījumi un atbalsta finansējuma avots, valdība 25. augustā apstiprināja izmaiņas noteikumus par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā un noteikumus par valsts atbalstu lauksaimniecībai.

Līdz šim lauksaimniecības apdrošināšanu Latvijā finansēja no valsts subsīdiju līdzekļiem, bet jaunajā plānošanas periodā to finansēs no ES piešķirtās atbalsta naudas. Tādēļ Lauku attīstības programmā (LAP) ir paredzēts atbalsta pasākums ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai.

"Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā" paredz, ka turpmāk kompensēs 65 procentus no lauksaimniecības apdrošināšanas polises iegādes attiecināmajām izmaksām līdzšinējo 50 procentu vietā, ja tiks ievēroti visi noteikumos reglamentētie nosacījumi, tajā skaitā arī lauksaimnieka pašrīks. Lai saņemtu atbalstu, lauksaimniekam Lauku atbalsta dienestā būs jāiesniedz iesniegums, un pēc tā apstiprināšanas — apdrošināšanas polises kopija, kā arī prēmijas samaksu apliecināšanu maksājumu dokumentu izdevumu kopijas.

Noteikumi paredz arī alternatīvo atbalstu primāro lauksaimniecības produktu ražotājiem līdz

50 procentiem, bet ne vairāk kā 50 eiro par vienu liellopu vienību, tiem lauksaimniekiem, kuri būs apdrošinājuši produktīvos lauksaimniecības dzīvniekus pret tiem riska faktoriem, ko neparedz regula par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA).

Lai novērstu divkāršā finansējuma iespēju jeb tiesību normas pārklāšanās viena veida atbalsta pasākumā, grozījumi veikti arī Ministru kabineta 2013. gada 17. decembra noteikumos "Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai". Šogad minētajos noteikumos iesniegumu iesniegšana sējumu un dzīvnieku apdrošināšanas pasākumam notiks laikā no 15. septembra līdz 1. oktobrim, bet turpmāk to varēs darīt saskaņā ar "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā".

Kopējais finansējums LAP 2014.–2020. gadam pasākuma "Riska pārvaldība" apakšpasākumā "Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija" ir 10 000 000 eiro, no kuriem ES līdzfinansējums no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) plānots 68% jeb 6 800 000 eiro, bet Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums ir 32% jeb 3 200 000 eiro. Pasākumu plānots īstenot sešus gadus.

Tā kā atbalsta pasākumu plānots uzsākt šī gada oktobrī, provizoriski 2015. gadā varētu tikt izmantots kopējais atbalsta finansējums 700 000 eiro. Laikposmā no 2016. līdz 2020. gadam provizoriski — 1 860 000 eiro ik gadu.

Zemkopības ministrijas informācija

Piensaimniecību zaudējumi embargo dēļ — 50 miljoni eiro; jau šogad sola 7,6 miljonu eiro atbalstu ciltsdarbam

Lai mazinātu Krievijas pērn noteiktā embargo sekas, piena ražotājiem jau šogad plānots piešķirt atbalstu kopumā 7,6 miljonu eiro apmērā, kas tiks novirzīts piena šķirņu slaucamo govju ciltsdarbam, paredz Zemkopības ministrijas noteikumu projekts, ko skatīja valdības sēdē 18. augustā, ziņo Zemkopības ministrija.

Kā norādīts Zemkopības ministrijas skaidrojumā, Krievijas embargo Latvijas piena ražotājiem nesis 50 miljonu eiro zaudējumus, savukārt lauksaimniecības un pārtikas eksportam nodarītie zaudējumi ir apmēram 140 miljoni eiro.

Tā kā Krievijas ieviestās sankcijas būs spēkā līdz 2016. gada 5. augustam, var prognozēt, ka eksporta samazinājums un tā radītie zaudējumi lauksaimniecības un piena produktu ražošanas nozarē būs vairākas reizes lielāki.

Tāpat skaidrojumā norādīts, ka līdz ar importa aizliegumu piena pārstrādes uzņēmumos joprojām veidojas gatavās produkcijas pārpalikums, un tas uzņēmumiem

liek samazināt piena iepirkuma cenu. Pēc Lauksaimniecības datu centra sniegtās informācijas, augustā piena iepirkuma cena varētu samazināties līdz 206 eiro par tonnu, kas ir par 30,7% mazāk nekā iepriekšējā gada jūlija vidējā iepirkuma cena. Līdz ar to piena iepirkuma cena ir noslidējusi zem ražošanas pašizmaksas, kas Latvijā vidēji ir 0,269 eiro par kilogramu piena.

Lai ganāmpulku īpašnieki, kas regulāri katru mēnesi pienu pērkod pārstrādei, neciestu vēl lielākus zaudējumus, nepieciešams tūlītējs finansiāls atbalsts. Līdz ar to paredzēta ciltsdarbam nepieciešamā atbalsta maksājuma summa — 7,6 miljoni eiro, lai nodrošinātu piena šķirņu slaucamo govju produktivitātes datu noteikšanas un izvērtēšanas pakalpojumu. Minēto atbalstu izmaksās 2015. gadā.

Tāpat skaidrojumā teikts — lai saņemtu atbalstu, ganāmpulka īpašniekam regulāri jānodod piens pārstrādei.

Lai būtu ievērots taisnīguma princips, noteikumos ir paredzēta ciltsdarba maksājuma diferenciacija — par govīm ar izslaukumu līdz 6999 kilogramiem,

pirmcipenēm un govīm ar vēl nenoīktu produktivitāti ir paredzēts vienreizējs maksājums 50 eiro, bet par augstāzīgām govīm — 60 vai 72 eiro.

Atbalstu paredzēts sniegt saskaņā ar Eiropas Komisijas attiecīgo regulu, kas tika izdota 2014. gada 25. jūnijā, paredzot konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē.

Maskavas pārtikas produktu eksporta aizliegums, kas pirmo reizi tika ieviests 2014. gada augustā, aptver augļus, dārzeņus, gaļu, zivis, putnu gaļu un piena produktus.

Kā ziņots, piena iepirkuma cenas lejupslīde Latvijā sākās pērn rudenī, kas tika skaidrots gan ar Krievijas embargo piena pārprodukcijai, gan arī ar vispārējām tendencēm pasaules piena tirgos.

Tikmēr piensaimniecības sarežģītā situācijā šogad var rēķināties ar vairāk nekā 43 miljonu eiro valsts atbalstu, no kuriem ciltsdarbam piešķirts 23,36 miljonu finansējums, 12,38 miljoni būs atbalsts par slaucamām govīm, bet 7,6 miljoni — minētais Eiropas Savienības atbalsts.

Mazās lauku saimniecības varēs saņemt atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai

No 3. septembra līdz 5. oktobrim būs atvērta projektu pieņemšanas kārtā apakšpasākumā „Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, atbilstot mazās lauku saimniecības”. Šī apakšpasākuma mērķis ir veicināt mazo lauku saimniecību konkurētspēju, paaugstinot to ražošanas produktivitāti, efektivitāti, atbalstot kooperāciju un tirgus pieejamību.

Atbalsta pretendents atbalsta saņemšanai ir eksistējoša mazā lauku saimniecība — saimnieciskās darbības veicējs: fiziska persona, kuras dzīvesvieta ir deklarēta lauku teritorijā, vai juridiska persona, kuras juridiskā adrese ir lauku teritorijā.

Lai saņemtu atbalstu, pretendents sadarbibā ar lauksaimniecības nozarē strādājošu konsul-

tāciju pakalpojuma sniedzēju sagatavo projekta iesniegumu, kas ietver darījumdarbības plānu. Darījumdarbības plānu sagatavo divus līdz četrus kalendāra gadus ilgam laika posmam. Konsultāciju pakalpojumu sniedzēju saraksts ir publiskots LAD mājaslapā izvēlnē "Atbalsta veidi". Jāņem vērā arī nosacījumi, ka, lai saņemtu atbalstu, kopējā īpašumā esošās vai nomātās apsaimniekotās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība nevar pārsniegt 50 hektārus, iegūta augstākā vai vidējā profesionālā lauksaimniecības izglītība vai apgūtas lauksaimniecības pamatzināšanas vismaz 160 stundu apjomā (ja tā nav iegūta, tad tas jāizdara darījumdarbības plāna īstenošanas laikā) un citi nosacījumi. Par tiem plašāku informāciju var lasīt LAD mājaslapā

izvēlnē "Atbalsta veidi".

Pieejamais publiskais finansējums pirmajā apakšpasākuma kārtā ir 20 851 400 eiro. Darījumdarbības plāna īstenošanai un mērķu sasniegšanai nepieciešamos ieguldījumus veido vismaz 80% ilgtermiņa ieguldījumi, ko apliecina priekšapmaksas rēķini vai citi darījumus apliecinājoši dokumenti, kā arī vispārējās izmaksas, ka ir ne vairāk kā 20% no ilgtermiņa ieguldījumiem.

Atbalsta apmērs viena darījumdarbības plāna īstenošanai ir 15 000 eiro, kas tiek izmaksāts divās daļās atbilstoši darījumdarbības plānam: pirmais maksājums 80 procentu apmērā no kopējā atbalsta, gala maksājums — 20 procentu apmērā.

Plašāku informāciju lauksaimnieki var saņemt, zvanot uz LAD informatīvo tālruni 67095000.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

JAUTĀJĀT

Kā cīnīties ar miltu melnuli graudu klētī?

Miltu melnuļa ierobežošanai graudu noliktavu dezinfekcijai šobrīd Latvijā ir reģistrēti vairāki insekticīdi — Actellic 50 EC, AlfaStop 50 EC, Decis 2,5 e.k., Fastac 50, Golden Alpha 50 EC, Karate Zeon 5 CS, Kestac 50. Lietošanas deva 0,4 ml/m², izņemot Decis 2,5 e.k. — 0,2 ml/m². Jāapstrādā tukšas, iztīrītas noliktavu telpas, ar darba šķidrumu vienmērīgi nokļājot visas virsmas. Lietojot ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus, obligāti jāizlasa to lietošanas instrukcija. Īpaši stingri jāievēro instrukcijā norādītais nogaidīšanas laiks no smidzinājuma līdz graudu ievietošanai noliktavā.

Pieredze, kas māca un iedvesmo

22 uzņēmēji un mājražotāji no Preiļu, Riebiņu, Vārkavas un Livānu novadiem piedalījās praktiskajā apmācību seminārā „LEADER projektu ieguldījums vietējo produktu un teritorijas attīstībā Jelgavas un Ozolnieku novados”, kas notika 25. augustā.

Pēdējā laikā gan Latvijā, gan visā Eiropā arvien aktuālāks kļūst jautājums par vietējo pārtikas produktu ražošanu. Cilvēki novērtē veselīgos, pašu gatavotus produktus, attīstās gastronomiskais tūrisms, kas dod iespēju iepazīt lauku teritorijas un to kulināro mantojumu. Biedrības “Preiļu rajona partnerība” darbības teritorijā 2007.-2013. gada plānošanas periodā realizēti vairāki LEADER projekti vietējās uzņēmējdarbības veicināšanā, kas saistīti ar pārtikas ražošanu, pirmapstrādi un pārstrādi. Jaunajā plānošanas periodā 2014.-2020. gadā uzņēmējdarbības attīstībai paredzēts lielāks atbalsts.

Seminārs sākās ar diskusiju “Ķiploku pārstrāde mājās apstākļos, izaicinājumi un attīstības perspektīvas”, kas notika SIA “Antek” Ozolnieku novadā, kur mūs sagaidīja uzņēmuma vadītāja Antra Zeiliņa.

Uzņēmuma galvenais darbības virziens ir ķiploku audzēšana un pārstrāde – tiek marinēti ķiploku ziedi, gatavots ķiploku pulveris, čipsi, konfektes, kā arī dažādi konservi no tomātiem, kabačiem, paprikas un citiem dārzeņiem, kuriem klāt kā obligāta sastāvdaļa tiek pievienots ķiploks. Saimniece izrādīja savu pārstrādes māju un dalījās pieredzē par ķiploku pielietojumu, uzglabāšanu un realizēšanu. Mēs tikām cienāti ar tomātu – ķiploku zupu, ķiploku maizītēm un ķiploku tēju.

Seminārs turpinājās Jelgavas novada Lielvircavas muižā, kur mūs sagaidīja kaņepju audzētājs Ingus Niedra, kas Zemgales dienvidos savā senču zemē jau astotajā paaudzē audzē kaņepes. No kaņepēm tiek gatavoti dažādi gardumi kā kaņepju sviests, pesto, kaņepes baltajā šokolādē un kaņepju šokolādes cepumi. Visi produkti ir marķēti ar preču zīmi “Rafa Kaņepes”.

Semināra darba kārtība tālāk mūs veda uz Sesavas pagastu pie zemnieku saimniecības “Blūdži” saimniece Ināras Mālkalnes, kas dalījās ar savu pieredzi siera ražošanā un dārzeņu pārstrādē mājās apstākļos, un stāstīja savu veiksmes stāstu, kā pirms pieciem gadiem ir nonākusi līdz siera vārīšanai.

Zemnieku saimniecībā “Blūdži” mājražošanai pievērsušies 2011. gadā, uzsākot dārzeņu pārstrādi, kā pirmo produktu piedāvājot mazaizlīmētus gurķus. Šobrīd produktu klāsts ir paplašinājies un saimniecība tirzīņos piedāvā dažādus dārzeņu konservus, kā arī tomātus un avenes želejā. Īpaši iecienīti ir asie kāposti. Šobrīd saimniece gatavo 26 siera šķirnes un jaunākais produkts ir Mālkalnu marinētais siers, ko arī mēs visi nogaršojām.

Mājražotāja Lolita Duge no Vilces pagasta Terēniem nodarbojas ar piparmētru audzēšanu un pārstrādi. Pirmie stādi saimniecībā iestādīti 2012. gada rudenī, 2013. gadā stādījumu platība palielināta līdz 0,3 hektāriem. Iegādātas un iestādītas dažādu šķirņu piparmētras – Šveices, šokolādes, zemeņu, greipfrūtu, ananāsu, ingvera u.c., kopā 12 šķirnes. Realizējot LEADER programmas projektu, tika iegādāts aprīkojums – vakuuma iepakojšanas ierīce, žāvēšanas skapis un katls, kas nodrošina iespēju fasēt svaigas piparmētru lapas, sažāvēt tās tējai un garšvielām, kā arī gatavot piparmētru sirupu. Saimniece parādīja savu laboratoriju, kur notiek piparmētru pārstrāde un top jauni produkti.

Seminārs noslēdzās Jelgavā Pārtikas amatnieku sētā ar diskusiju “Mājražotāju un amatnieku sadarbība, pieredze un attīstības perspektīva”.

Ideja par vietējo pārtikas ražotāju spēku apvienošanu radās 2011. gada rudenī, kad Jelgavas konsultāciju birojā tika īstenots apmācību cikls “Kā uzsākt, kā attīstīt un pārdot mājās apstākļos saražoto produkciju nelielos daudzumos?”

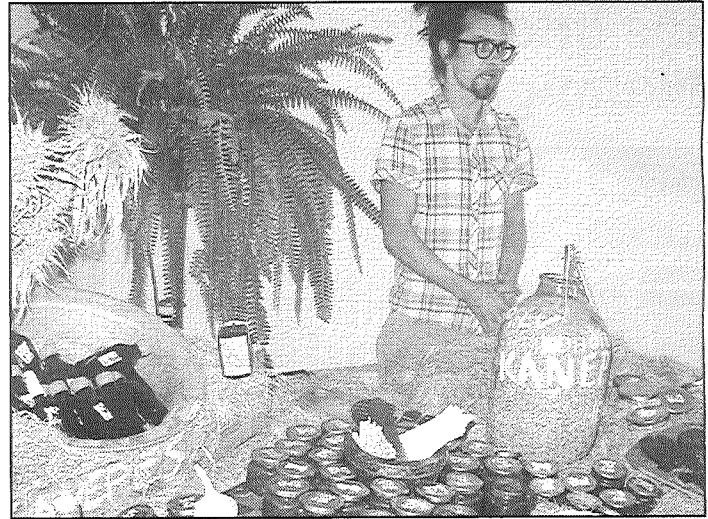
Biedrība “Pārtikas amatnieki” ir realizējusi LEADER projektu un ar Jelgavas novada pašvaldības atbalstu izveidojusi amatniecības sētu ar mērķi sekmēt Jel-

● Pārtikas ražotāju veikalā var iegādāties vietējos ražojumus.

gavas novada nevalstisko organizāciju sadarbību sociālās uzņēmējdarbības jomā, kā arī popularizēt Jelgavas novada amatnieku izstrādājumus. Pārtikas amatnieku sētā plašā klāstā pieejami gan vietējie pārtikas produkti, gan amatniecības izstrādājumi un tam visam pircēju netrūkst.

Semināra dalībnieki bija apmierināti ar redzēto un dzirdēto, un daudziem jau galvā bija projektu idejas un vīzijas, kā attīstīt un īstenot pārtikas pārstrādi, izskanēja secinājumi, ka galvenais ir uzdrošināties realizēt savu ideju, nebaidīties startēt projektos, kas ir finansiāls atbalsts mājražotājam, apzināties, ka ģimene ir liels spēks un atbalsts individuālajam ražotājam.

● Ingus Niedra ar aizrautību stāstīja par to, kas iegūstams no kaņepēm.

Visiem patika ideja par pārtikas amatnieku biedrības vai kooperatīva dibināšanu un tirdzniecības vietas izveidošanu, kas būtu liels atbalsts saražotās produkcijas realizēšanā.

V.Vaivode,
biedrības “Preiļu rajona partnerība” administratīvā vadītāja

Dārzu karalienes atvasarā – gladiolas

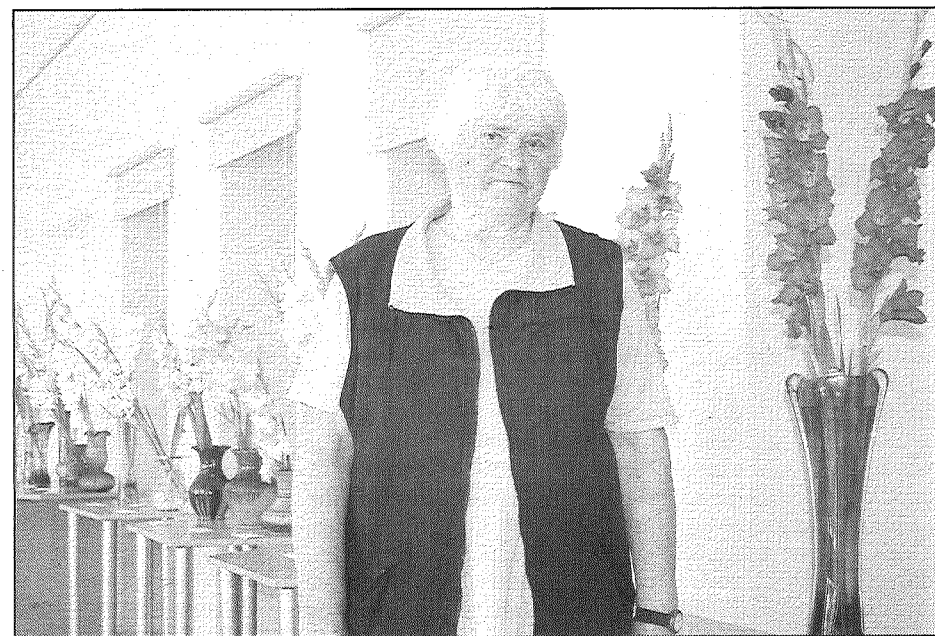
Pagājušajā nedēļā trīs dienas Preiļu novada sociālā dienesta telpās bija skatāma gladiolu izstāde, kur savā daiļumā sacentās vietējo puķu mīļotāju dārzos izaugušās skaistules. Izstādi organizēja politiski represēto biedrība “Likteņa ceļš” sadarbībā ar pensionāru biedrību, bet, kā pastāstīja biedrības “Likteņa ceļš” vadītāja Natālija Rubīne, izstādes iniciatore bija politiski represētā Dzidra Preise.

Ar saviem izaudzētajiem ziediem izstādē piedalījās Dzidra Preise, Bronislava Sondore, Veronika Rubina, Marija Zīmele, Silvija Kurme, Leontine Sileniece, Elvira Spūle, Natālija Rubīne, Jānis Mainulis. Visplašāk pārstāvēta bija Dzidras Preises kolekcija. Viņa izstādē piedalījās ar 20 šķirnēm, bet viņas mazdārzīnā, kas atrodas pie Preiļu robežas, audzēto šķirņu skaits esot daudz lielāks.

— Katru gadu pēc kataloga no gladiolu audzētāja Laimoņa Zaķa pasūtītu daudzas jaunas šķirnes. Sazinājos ar vietējo gladiolu audzētāju Jāni Mainuli, apspriežamies par tās vai citas šķirnes īpašībām un izvēlamies katalogā, — stāstīja Dzidra Preise.

— Šogad pirmo gadu iestādīju ‘Flair’. Tā gan ir veca šķirne, toties pasaulslavena. Pirmo reizi auga arī ‘Dārza lāpa’ – ļoti izteiksmīga šķirne ar kružuļotiem aveņu rozā ziediem, kam centrā dzeltenīgs tonējums.

Dzidras Preises dārzā aug visu krāsu gladiolas, un izstādē tās bija sakārtotas, sākot no dažādu toņu baltajām, dzel-

● Dzidras Preises gladiolu ziedēšanas laiks sākas jau jūlijā, un līdz pat rudens salnām viņas dārzā valda atvasaras daudzkrāsainās karalienes. Foto: I.Kirilova

tenajām, laukrāsas, oranžajām, līdz pat tumši violetajām. Ziedu izstādēs parasti ir pieņemts izlikt no katras šķirnes pa vienu ziedam, taču šoreiz bija atkāpšanās no šī principa, un vāzēs tika liktas pa trim ziediem. Līdz ar to iespāids bija īpaši krāšņs. ‘Deju ritmi’, ‘Lolita’, ‘Meža meita’, ‘Blondā bize’, sīkziedu ‘Ulla’, zaļganā ‘Pļavas arfa’ — audzētāja iepazīstināja ar katru šķirni, pat nepaskatoties uz uzrakstu ar tās nosaukumu. Viņa tās visas zina no galvas, var raiti stāstīt par katras īpatnībām. Lūk, ‘Zlatokudraja’. Jau do-

mājusi, ka esot izgaisusi no dārza, bet šogad tomēr atradusies un skaisti uzdziedējusi.

Vairāk vai mazāk kružuļainiem ziediem, ar citas krāsas lāsumiņiem vai apmalītēm uz zieda, pat trijkrāsu gladiolas, — katrai šķirnei ir savs īpašais šarms, ar ko tā apbur. Gladiolas tiek vērtētas ne tikai pēc krāsas un ziedu formas. Ļoti būtiski ir arī tas, cik ziedu reizē atveries. Laba gladiola skaitās ar astoņiem vienlaikus uzdziedējušiem ziediem. Dzidras Preises kolekcijā ir arī tādas – ar 11 un 12 ziediem.

Kod kurā pirkstā gribi, visi sāp, — tā viņai esot ar gladiolām, visas mīlas, kādu vienu, kas sirdij tuvāka, nevarot izcelt.

Aizejošā vasara gladiolu audzētājiem bija smaga, atzina puķkope, pensionētā agronome. Vispirms pārmērīgi lija, bet pēc tam zeme sakalta un sacietēja, jo augsne viņas dārzā pasmaga. Tas iespaido gan ziedēšanu, gan arī bumbuļu kvalitāti. Rudenī, kad novāc, visi bumbuļi liekoties labi, bet pa ziemu var neizstāvēt. Optimālā glabāšanas temperatūra esot plus 3 grādi. Šādu temperatūru, dzīvojot pilsētā daudzdzīvokļu namā, grūti nodrošināt. Izmēģināts glabāt pagrabā, bet arī tur pārlietu silti.

Tas ir smags vaļasprieks, jāiegulda daudz darba, atzina Dzidra Preise. Jau aprīlī nesot istabā iekšā bumbuļus, tiem notīrot zvīņas, katru pārbaudot, vai stādāmais materiāls vesels. Pēc tam jākodinot. Viņa šim nolūkam izmanto sinepju šķīdumu. Seko stādīšana, iridnāšana, ravēšana, laistīšana. Ja kāda sāk dzeltēt, bez žēlastības jāraujot ārā, jo tāda gladiola ir slima un nav ārstējama. Ja zieds ir noziedējis, tad kāts jānolauž, lai veidotos spēcīgs bumbulis. Tam līdz novākšanai vismaz 30 dienas jānobriest bez zieda. Bumbuļšipols kvalitatīvu ziedu spēj dot četras – piecas sezonas, bet pēc tam tas pakāpeniski deģenerējas. Veidojas kroplās ziedvārpas, puķe kļūst uzņēmīga pret slimībām.

Gladiolām patīk saulaina vieta, kur visā veģetācijas periodā tās apspīd saule, kā arī vējš stādījumam var skriet cauri, taču jā-sargā no valdošajiem vējiem.

L.Rancāne

Septembrī veiks skolu vides pārbaudes

Lai pārliecinātos, ka izglītības iestādes, uzsākot jauno mācību gadu, audzēkņiem nodrošina veselībai nekaitīgu mācību vidi, LAB un starptautiskais sertificēšanas un testēšanas uzņēmums „Inspecta Latvia” septembrī izlases kārtībā visā valstī veiks pārbaudes. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tām izglītības iestādēm, kurās mācību process norisināsies paralēli ietilgusiem remontdarbiem, kas rada risku bērnu un skolotāju veselībai un drošībai.

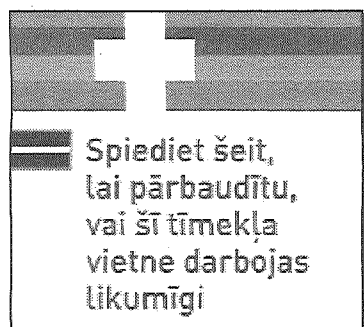
Mediķi norāda, ka tikko izremontētās telpās vai telpās, kurās vēl noris remontdarbi, gaiss ir piesātināts ar jauno mēbeļu, linoleju, laminātu, krāsu, laku, celtniecības putu u.c. ķīmisko vielu izgarojumiem, kas negatīvi ietekmē cilvēka veselību. Ādas un gļotādas kairinājums, elpošanas sistēmas traucējumi, iekaisumi, galvassāpes, nogurums, reiboņi, slikta dūša, vemšana un alergiskas reakcijas — šīs ir tikai dažas no mācību iestāžu remontdarbos izmantoto būvmateriālu un būvķīmijas izgarojumu radītajām sekām. Tādēļ telpas ir

piemērotas izmantošanai vienu, divas nedēļas pēc veiktajiem remontdarbiem. Eksperti uzsvēr, ka, organizējot mācību procesu telpās, kurās notiek remontdarbi, jāreķinās, ka novārtā atstāti elektroninstrumenti, nepietiekami nostiprinātas sastatnes, slidenas, nupat vaskotas grīdas palielina arī bērnu traumatisma risku. Lai izvairītos no remontdarbu izraisītajām veselības problēmām, Latvijas Ārstu biedrība un Inspecta Latvia aicina ikvienu Latvijas iedzīvotāju, kuram rūp skolotāju un bērnu veselība, informēt par šo

brīd notiekošajiem skolu remontdarbiem, nosūtot informāciju uz latvia@inspecta.com un lab@arstubiedriba.lv. Kā jau iepriekš ziņots plašsaziņas līdzekļos, problēmas, ko bērnu veselībai rada nepiemērota skolu vide un iekštelpu gaisa kvalitāte, apliecina ne vien skolotāju, vecāku un ekspertu novērojumi, bet arī Veselības inspekcijas pētījuma “Skolu iekštelpu gaisa kvalitāte” rezultāti. Saskaņā ar pētījuma datiem, daudzās Latvijas izglītības iestāžu gaisa kvalitāte ir neapmierinoša un rada nopietnus riskus

bērnu veselībai. Lai vērstu sabiedrības uzmanību uz iekštelpu gaisa kvalitātes radītajām veselības problēmām bērniem un nepieciešamību uzlabot gaisa kvalitāti skolās, Latvijas Ārstu biedrība un starptautiskais sertificēšanas un testēšanas uzņēmums “Inspecta Latvia” sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti (RSU) skolu iekštelpu klimata problemātikai 2015. gada 27. februārī organizēja konferenci “Veselīga un droša skolu vide”. 19. maijā šis jautājums skatīts arī LR Saeimas Tautsaimniecības komisijas sēdē.

Vienots logo Latvijā un Eiropā ļauj pazīt tās interneta aptiekas, kuras strādā likumīgi

No 2015. gada 1. jūlija Eiropas Ekonomiskās zonas valstīs, arī Latvijā, ir ieviests vienots logo visām licencētajām aptiekām, kuras piedāvā iegādāties zāles internetā. To ir izveidojusi Eiropas Komisija, lai palīdzētu iedzīvotājiem pazīt likumīgus tiešsaistes zāļu tirgotājus un pasargātu no viltotu zāļu iegādes.

Vienoto logo veido četras krāsu joslas (pelēka un trīs nokrāsu zaļās krāsas), zem kurām ir tās valsts karoga attēls, kurā interneta aptieka ir reģistrēta, un teksts “Spiediet šeit, lai pārbaudītu, vai šī tīmekļa vietne darbo-

jas likumīgi”. Klikšķinot uz logo aptiekas tīmekļa vietnē, pacienti tiek novirzīti uz nacionālās zāļu aģentūras, Latvijā — Zāļu valsts aģentūras, tiešsaistes reģistru, kurā norādītas visas valstī likumīgi strādājošās interneta aptiekas, informē Zāļu valsts aģentūras sabiedrisko attiecību vadītāja Egita Diure.

Zāļu valsts aģentūras direktore Inguna Adoviča: “Interneta piedāvātās iespējas katru dienu kļūst arvien plašākas, tajā skaitā palielinās arī iespējas iegādāties medikamentus dažādu valstu tīmekļa vietnēs. Tieši interneta tirdzniecībā no tādām vietnēm, kam nav nekādas saistības ar zāļu legālu izplatīšanu, iespējama iegādāties viltotas zāles ir ļoti augsta. Vienota logo ieviešana tiešsaistes zāļu tirgotājiem ir notikusi sašķēnā ar ES viltoto zāļu direktīvu. Šis direktīvas mērķis ir novērst viltoto zāļu nokļūšanu legālajā piegādes ķēdē un nonākšanu pie pacientiem, stiprinot esošos kontroles mehānismus un ieviešot jaunus pasākumus.

Viltotas zāles ir tādas, kurās ir sliktas kvalitātes vai nepareizas

devas sastāvdaļas, tādas, kuras ir nepareizi marķētas attiecībā uz izcelsmi un identitāti, vai kurām ir viltots iepakojums, neatbilstošas sastāvdaļas, mazākas/lielākas aktīvo vielu devas. Lielākais posts, ko šādu zāļu lietošana var radīt, ir tas, ka zālēm nav gaidītās iedarbības, tās var izraisīt neparedzētas blakusparādības, kā arī var būt nesaderīgas ar zālēm, kuras pacients jau lieto, un tādējādi radīt veselībai bīstamas situācijas. Tāpēc atkārtoti vēlos aicināt zāles iegādāties tikai licencētās aptiekās, bet, ja nolemts zāles pirkt internetā, pārbaudīt vienotā logo esamību un tā saistīti ar atbildīgās iestādes aptieku sarakstu”.

Latvijas aptiekas internetā drīkst izplatīt tikai Latvijas Zāļu reģistrā iekļautās bezrecepšu zāles. Zāļu valsts aģentūras mājaslapā ir pieejams saraksts ar Latvijas aptiekām, kuras veic bezrecepšu zāļu izplatīšanu, izmantojot internetu. No visām 823 Latvijā licencētajām aptiekām tikai sešām ir licence bezrecepšu zāļu izplatīšanai, izmantojot internetu.

Snaudošais orgāns — aknas

Mēdz teikt, ka cilvēks dzīvo tik ilgi, kamēr sirds un aknas spēj “turēt”, proti, mūža garums lielā mērā atkarīgs no tā, kā būs parūpējušies par aknu veselību.

Aknas ir organisma laboratorija. Tās ir viens no lielākajiem iekšējiem orgāniem (3 — 5% no vispārējās ķermeņa masas), kas piedalās mūsu organisma homeostāzē, kontrolējot vielmaiņas procesu un uzturot pastāvīgu, dzīvībai atbilstošu asiņu sastāvu. Aknas kalpo kā to asiņu filtrs, kas atplūst no vēdera dobuma orgāniem, taču tieši tādēļ aknas “slimo līdzī” daudzām no tiem. Proti, daudzas “neaknu” kaites bojā šo orgānu, un arī citu audzēju metastāzes visai bieži attīstās tieši aknās. Diemžēl aknas nesāp, par sevi neliek manīt līdz brīdim, kad to veselība jau krietni iedragāta un atgriezeniski procesi vairs nav iespējami. Ne velti aknas dēvē par “snaudošo orgānu”. Tas nozīmē, ka bojājumu vai slimības sākumu pacients pats nespēj fiksēt. Tādēļ

rūpēties par aknu veselību jau laikus ir ļoti svarīgi.

Kas kaitē mūsu aknām?

Pārtika. Visas kancerogēnas vielas, ko uzņemam ar uzturu — konservanti, krāsvielas, nitrīti, slikti sagatavoti vai bojāti produkti un alkohols “nosēžas” aknās.

Medikamenti. Visus ķīmiskos preparātus aknas uzņem kā kaitīgus svešķermeņus un cenšas no tiem atbrīvot asinis. Tādēļ daudzām zālēm anotācijā ir piebilde, ka, tās lietojot, ir jāseko līdzī aknu veselībai.

Toksiskās vielas, kas mums visapkārt, piemēram, sadzīves ķīmija, benzīna un krāsu tvaiki, dūmi un citi, jo arī ieelpotas tās galu galā nonāk asinsritē un aknās.

Virusi un infekcijas, no kurām visgraujošāk iedarbojas hepatīti, taču arī citas baktērijas un virusi, kas izraisa organisma intoksikāciju, ir drauds aknām.

Tādējādi, rūpējoties par aknu veselību, ir maksimāli jāizvairās no tām kaitējošiem faktoriem.

RECEPTES

Stiprākai nervu sistēmai

Ja esat nomākti, noguruši, spēki izsīkuši, bet iekšējais sasprindzinājums aug augumā, pienācis laiks stiprināt nervu sistēmu.

Sāls šķīdums

Nomierinoši uz nervu sistēmu iedarbojas norīvēšanās ar sālsšķīdumu no rītiem (viena tējkarote sāls uz puslītru ūdens).

Maura sūrenes uzlējums

Diennakts deva — 2 — 3 ēdamkarotes drogas uz divām glāzēm verdoša ūdens. Lieto pirms ēšanas pret nespēku un kā nervu sistēmu uzmundrinošu līdzekli.

Gailbikšišu lapu un sakņu uzlējums

Nem 5 g sasmalcinātas drogas, ieber termosā, aplej ar glāzi verdoša ūdens, 2 — 3 stundas nostādina, tad izkāš. Lieto pa ēdamkarotei 2 — 3 reizes dienā kā nervu sistēmu nostiprinošu līdzekli.

Papeļu lapu uzlējums

Kā nervus nomierinošu līdzekli papeļu lapu uzlējumu pievieno vannas ūdenim.

Bišu māšu peru pieniņš

Trīs reizes dienā ieteicams lietot pa pustēkarotei bišu māšu peru pieniņu ar medu (attiecībā 1 : 100). Pieniņu tur mutē tik ilgi, līdz tas izšķīst. Kurss 1 — 2 mēneši. Pēc divu nedēļu pārtraukuma kursu var atkārtot.

Baldriāna sakne

20 g drogas aplej ar glāzi verdoša ūdens, 15 minūtes karsē ūdens peldē, 45 minūtes atdzesē, izkāš, biežus izspiež un pielej šķidrumu līdz pilnai glāzei. Lieto pa 2 — 3 ēdamkarotēm pusstundu pēc ēšanas.

Vērmeļu galotnītes

Vienu ēdamkaroti pulveri sabetrtu vērmeļu galotnišu aplej ar pusglāzi verdoša ūdens, vairākas stundas nostādina, tad izkāš. Dzer pa pusglāzei trīs reizes dienā.

“Mājas Dakteris”

Pieejami jaunākie dati par saslimstību ar ļaundabīgiem audzējiem 2014. gadā

2014. gadā no jauna reģistrēti 11 412 saslimšanas gadījumi ar ļaundabīgiem audzējiem, kas ir par 155 gadījumiem mazāk, nekā 2013. gadā. Saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem Latvijā 2014. gadā, salīdzinot ar 2010. gadu, ir pieaugusi no 532,8 gadījumiem līdz 572,4 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju. Tomēr speciālisti uzsvēr, ka visā Eiropā, tajā skaitā arī Latvijā, saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem pieaug, kas saistāms gan ar sabiedrības novecošanos un riska faktoru izplatību, gan arī ar diagnostikas iespēju uzlabošanu.

Analizējot onkoloģijas datus dzimumu griezumā un pēc lokalizācijas, 2014. gadā vīriešiem visbiežāk ir sastopams priekšdziedzera vēzis (1123 gadījumi jeb 122,8 uz 100 000 vīriešu), un atklāto gadījumu skaits turpina pieaugt. Tad seko bronhu un

plaušu vēzis (826 gadījumi jeb 90,4 uz 100 000 vīriešu) un kolorektālais vēzis (553 gadījumi jeb 60,5 uz 100 000 vīriešu).

Sievietēm visbiežāk ir sastopams krūts vēzis (1171 gadījumi jeb 108,5 uz 100 000 sieviešu), un, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, gadījumu skaits ir pieaudzis. Tam seko nemelanomas ādas ļaundabīgie audzēji, kas ir 763 gadījumi jeb 70,7 uz 100 000 un kolorektālais vēzis (590 gadījumi jeb 54,6 uz 100 000 sieviešu).

Pakāpeniski pieaug agrīni atklāto gadījumu skaits — 2010. gadā ar I stadiju uzskaitē uzņemti 21,6% pacientu, bet 2014. gadā 29,7% pacientu. Ar nelielu tendenci samazināties, bet joprojām saglabājas augsts III (2010. gadā 17,8% un 2014. gadā 16,7%) un IV stadijā (attiecīgi 22,3% un 20,5%) diagnosticēto gadījumu īpatsvars.

Jāuzsver, ka agrīna vēža atklāšana ir viens no būtiskiem faktoriem veselības atgūšanā. Pirmā

gada letalitāte un piecu gadu dzīvildze ir saistāma ar audzēja stadiju diagnozes noteikšanas brīdi — vēlīni diagnosticētajiem audzējiem (IV stadijā) pirmā gada letalitāte ir 76,2%, bet agrīni diagnosticētiem audzējiem (I stadijā) — 4,3%, skaidro Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) speciālisti. Savukārt, piecu gadu dzīvildze IV stadijā diagnosticētajiem audzējiem ir tikai 8,3%, bet I stadijā 79,6%.

Mirstības rādītāji no ļaundabīgiem audzējiem joprojām ir augsti, tomēr tiem ir tendence stabilizēties. 2014. gadā pirmajā vietā nemainīgi saglabājas mirstība no bronhu un plaušu vēža, tad seko mirstība no prostatas un kolorektālās daļas ļaundabīgiem audzējiem.

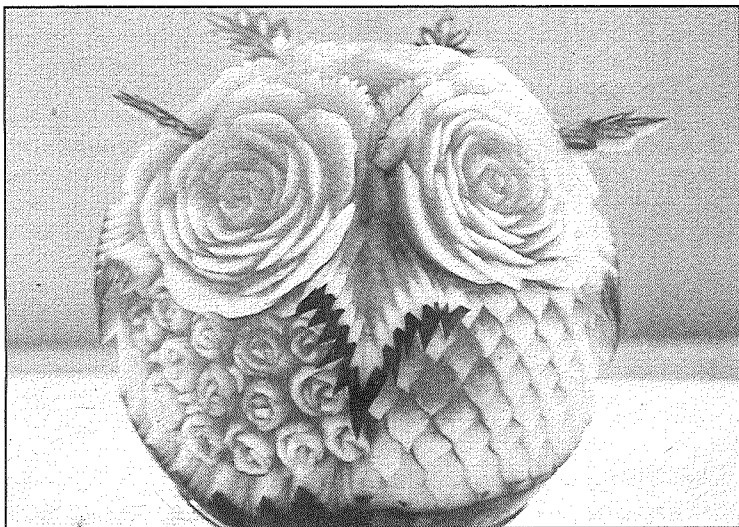
Jaunākie statistikas dati par 2014. gadu pieejami Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) mājas lapas www.spkc.lv sadaļā “Veselības aprūpes statistika”.

KRĀSLAVA

Augļi un dārzeņi pārtop skaistos rotājumos

Pārsteigt viesus var ne tikai ar gardi pagatavotu ēdienu, bet arī ar tā noformējumu. Tieši vasarā pavēras vislielākās iespējas veidot skaistus ēdienu rotājumus, jo pie rokas ir sezonas augļi un dārzeņi. Šo mākslu izgrebt un griezt augļus un dārzeņus, sauktu par karvingu, apguvusi arī krāslaviete Elvira Mihaileviča, kura neslēpj sveici zem pūra, bet labprāt dalās savās prasmēs ar citiem. Nesen Krāslavas pilsētas svētkos viņa rādīja meistarklasi karvingā, mācot pārvērst dažādus dārzeņus skaistos galda dekoros.

● Arbūza dekori.

Kartupeļi samizoti visam atlikušajam mūžam

Gandrīz četrdesmit gadus Elvira nostrādājusi sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumos, sākumā kādā PMK uzņēmumā, tad Krāslavas šūšanas fabrikā, bet nu jau pāris gadus "izbauda" bezdarbnieces statusu un pievērsusies radošām lietām. Elvira stāsta, ka jaunībā sapņojusi kļūt par ārsti, taču neizdevās uzreiz iestāties medicīnas institūtā, tāpēc devusies studēt par pārtikas tehnoloģi, bet rezultātā ilgus gadus pavadījusi pie pannām un kastrolītiem, ik dienas gatavojot milzu lērumu pārtikas.

Viņa atzīst, ka pavāra darbs nav no vieglajiem, vismaz agrāk viss ticis darīts ar rokām, bez īpašām papildierīcēm. Kartupeļi mizošanai vien ik dienu tika velētas pāris stundas. Galvu saķerdama, viņa atzīst, ka savā mūžā tik daudz kartupeļu samizojusi, ka no domas vien melns gar acīm metas. Ik rītu jau pulksten četros bija jāceļas uz darbu, lai pagātu visu pagatavot. Šis ieradums agri celties vēl ilgu laiku pavadījis, neļaujot rītos izgulēties. Palikusi bez darba, Elvira sākumā jutusies nelāgi, taču pamazām iemācījies izbaudīt brīvo laiku un atpūtu. Kamēr vīrs darbā, viņai pietiekot darba mājās. Pati gan

zāli pļauj, gan piemājas dārziņu apkopj un savus 44 dāliju krūmus. Tie esot viņas mīļākie ziedi, jo kupli zied un nav īpaši prasīgi.

Pirms dažiem gadiem meita Jelena mammai ierādījusi karvinga pamatus, kurus pati bija nejausi noskatījusi kādā pasākumā. Meklējot idejas internetā un žurnālos, Elvira pamazām pilnveidoja savas prasmes un iemācījies veidot neparasti skaistas lietas no tā, kas izaug pašas dārziņā. Iesācējiem viņa iesaka sākt ar kabačiem, jo tie vasarā saaug lielā vairumā un nav žēl kādu sabojāt. Kad roka ietrenēta, var ķerties klāt kam nopietnākam, piemēram, arbūzā, no kura var dabūt gatavus istus šedevrus. Pati Elvira ik gadus sagaida, kad arbūzi kļūs lētāki, lai varētu atļauties izgrebt šo milzu ogu. Meistare atklāj, ka savus meistardarbus veido ar parastu virtuves nazīti, ko viņas vīrs speciāli apgriezis un apvīlējis, taču esot nopērkami īpaši karvinga instrumenti.

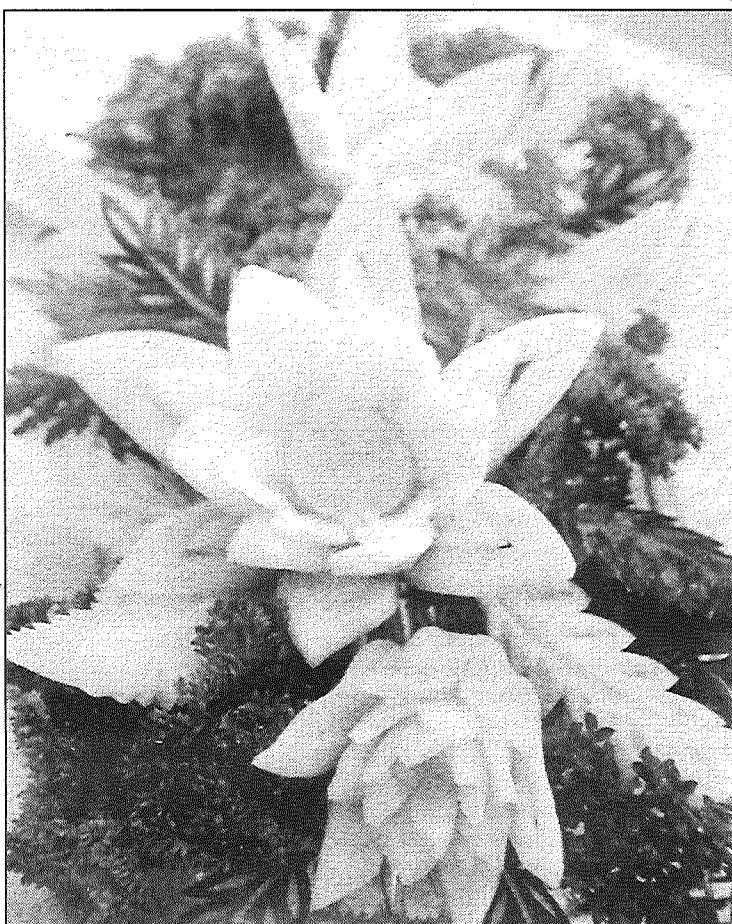
Elvira prasmes ātri vien tika ievērotas un arī pieprasītas dažādu pasākumu galda klāšanai, piemēram, kāzās. Meistare smejas, ka mājās gan savējiem galdu klāj bez šādām "ekstrām", jo rotājumu veidošana aizņemot vairāk laika nekā pati ēdienu gatavošana.

Aizgūta māksla

Karvingi, no angļu valodas "carving", nozīmē "griešana, griezumš, grebumš". Kulinārijā tā ir augļu un dārzeņu mākslinieciskā griešana.

Karvinga mākslas pielietojums augļu un dārzeņu noformēšanā radās Tālajos Austrumos un tūkstošiem gadu ilgā laika posmā tas kļuvis par nacionālo tradīciju savstāvdaļu. Tā pirmssākumi meklējami dienvidaustrumu Āzijā. Japānā senatnē ēdienu pasniegta māla traukos, ko pārklāja ar servēšanas lapām. Vēlāk pavāri saprata, ka veiksmīgs lapu salikums un to griezumš ēdienu padara īpaši pievilcīgu. Lapu salikuma māksla tika nosaukta par "mukimono", bet oficiāli tā tika atzīta 16. gadsimtā, kad Tokija kļuva par valsts galvaspilsētu.

Kāda leģenda vēsta, ka 13. gadsimtā uz festivālu Sukhotajas karalistē kāda meitene vārdā Nang Noppamar atnesa lampu, rotātu ar ziedu un no dārzeņiem un augļiem izgrieztu putna figūru. Karalim ļoti iepatikusies kompozīcija, tāpēc viņš vēlējis katrai sievietei apgūt šo mākslu. Vēlāk augļu un dārzeņu griešanas māksla izplatījās visos Tālajos Austrumos un kļuva tradicionāla

● No kabačiem veidoti rotājumi.

daudzās valstīs.

Karvingi prasa milzīgu meistarību, kas izsenis tiek nodota mantojumā no paaudzes uz paaudzi. Dažādās Austrumu zemēs karvingi balstās uz dažādiem tehniskiem paņēmieniem, kas būtiski atšķiras. Īpaša pieeja karvingam ir Taizemē, kur šo mākslu māca jau skolās no 11 gadu vecuma. Taizemes valsts simbolikā itin visur sastopamas orhidejas. Un tikai Taizemes meistari simtiem gadu izgriez no augļiem un dārzeņiem ziedu kompozīcijas. Savus rotājumus viņi veido, izmantojot galvenokārt tā saucamo taizemiešu nazi kombinācijā ar dažādiem griežņiem.

Pamazām karvingi sāka iekārot arī Eiropu, kur jau sen kulinārijas izstādes, svinīgas ceremo-

nijas un saviesīgi vakari neiztiek bez rotājumiem no izgrieztām kompozīcijām.

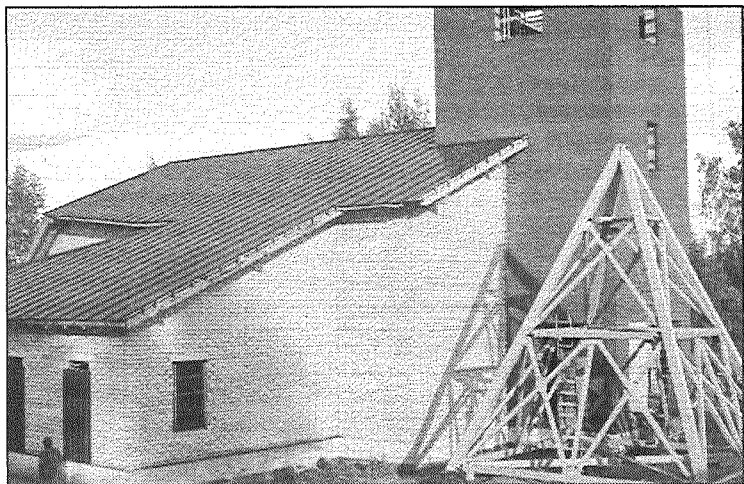
Tradicionāli karvingam der jebkādi dārzeņi: kartupeļi, lieli redīsi, gurķi, ķirbji un citi. No augļiem vislabāk der āboli, citroni, apelsīni, arbūzi, avokado, melone un citi. Tā kā daži augļi pēc sagriešanas kļūst tumšāki, tos vēlams apsmidzināt ar citronu sulu.

Izgrebt augļus un dārzeņus var ar vienkāršu virtuves nazīti, taču pastāv iespēja iegādāties īpašus nažu komplektus karvingam. Galvenais instruments ir Taizemes nazis, ar kura palīdzību var veidot jebkādas rakstus. Dažādu ornamentu un ziedu izgriešanai pastāv arī citi nazi — V-veida, kvadrātaini, apaļi, plati, šauri un citi.

"Latgales Laiks"

JĒKABPILS

Viesītes katoļu baznīcai uzlikts tornis

Ar ceļamkrāna palīdzību Viesītes Sv. Franciska Romas katoļu baznīcai tika uzlikts tornis. Dievnams tiek celts Raiņa ielā 61A.

Savukārt 27. augustā tika uzlikts arī krusts.

Kopā ar metāla krustu tornis ir 9,60 metrus augsts. Uzlikts uz dievnama, tas sniedz 24 metru augstumā virs zemes.

"Brīvā Daugava"

Jēkabpilī notiks Pasaules tūres posms galda hokejā

12. septembrī Jēkabpils sporta namā risināsies Pasaules tūres posms «Latvia Open 2015» galda hokejā. Tā būs lieliska iespēja vērot spēcīgākos pasaules galda hokejistus, sekot līdzī aizraujošiem mačiem un varbūt pat pašam izmēģināt spēkus šajā sporta veidā.

— Galda hokeja politika ir tāda, ka, jebkurš, arī iesācējs, var piedalīties jebkāda līmeņa sacensībās, pat Pasaules supersērijas mačos. Izņēmums ir Pasaules un Eiropas čempionāti, kuros startē valstu izlases. Rīkojot šo posmu Jēkabpilī, mums ļoti svarīgs ir sociālais aspekts — parādīt šīs puses bērniem un jauniešiem, ka brīvo laiku var pavadīt ne tikai pie datora, bet arī nodarbojoties ar aizrautīgu sporta veidu, kas pieejams praktiski jebkuram. Galda hokeja inventārs nav dārgs (oficiālas sacensības notiek uz ziedru firmas «Stīga» galdiem, kuru cena ir aptuveni 60 eiro),

mači notiek bieži, un katram ir iespējas krāt pieredzi, meistarību un reitinga punktus. Federācija ir izstrādājusi arī metodiskos materiālus spēles pamatu apgūšanai, — stāsta Latvijas Galda hokeja federācijas prezidents Romāns Blūmentāls.

Jēkabpils Galda hokeja kluba pārstāvis Kristaps Zarinieks pastāstīja, ka gaida ierodamies 70 līdz 100 dalībnieku. Pirms šī notikuma klubs rīkos savas sacensības, kurās aicinās piedalīties visus interesentus. Šī turnīra dalībniekiem būs iespēja pasaules tūres posmā Jēkabpilī piedalīties bez dalības maksas.

Jautāts par motivāciju rīkot šo turnīru, Kristaps Zarinieks saka: — Jēkabpils galda hokeja klubs regulāri ir rīkojis Latvijas kausa posmus. Pasaules tūres posms ir jauns izaicinājums, kuru paši uzņēmāmies. Iniciatīva to rīkot nāk no mums, un federācija to atbalstīja. Mūsu pilsētā nav notikušas nevienas pasaules vai Eiropas mēroga sacensības, un kāpēc

lai pirmās nebūtu galda hokejā? Arī dome un Jēkabpils sporta centrs mūs atbalsta.

Skaidrs, ka spēlētāji pārsvarā būs no Latvijas, ieskaitot Pasaules čempionāta medaļnieku Edgaru Caicu, taču jau pirmajās reģistrācijas dienās mājas lapā www.galdahokejs.lv savu dalību apstiprinājuši arī vairāki Krievijas un Igaunijas galda hokejisti.

— Pirms vairāk nekā 10 gadiem spēcīgākie bija skandināvi, taču tagad Pasaules reitingu saraksta augšgalā ir Latvijas un Krievijas pārstāvi. Kopumā tajā ir 10500 spēlētāji no 60 valstīm. Apmēram desmitā daļa no tiem — Latvijas pārstāvi. Atnākot uz Jēkabpils Sporta namu paskatīties, kā cinās sportisti, it sevišķi izslēgšanas spēlēs, jūs redzēsiet pasaules līmeņa galda hokeju. Atnāciet kaut uz piecām minūtēm — ja nepatīks, neko darīt, bet, ja tas kādu ieinteresēs, būsīsim savu mērķi sasnieguši, — saka Romāns Blūmentāls.

"Brīvā Daugava"

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Dagdā uzzieta aizliegto augu audzētava privātā teritorijā

20. augustā policijas darbinieki atklāja narkotiskās vielas saturošu augu audzētavu, kas bija iekārtota kādā privātā teritorijā Dagdā. Aizturētas vairākas personas, informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne.

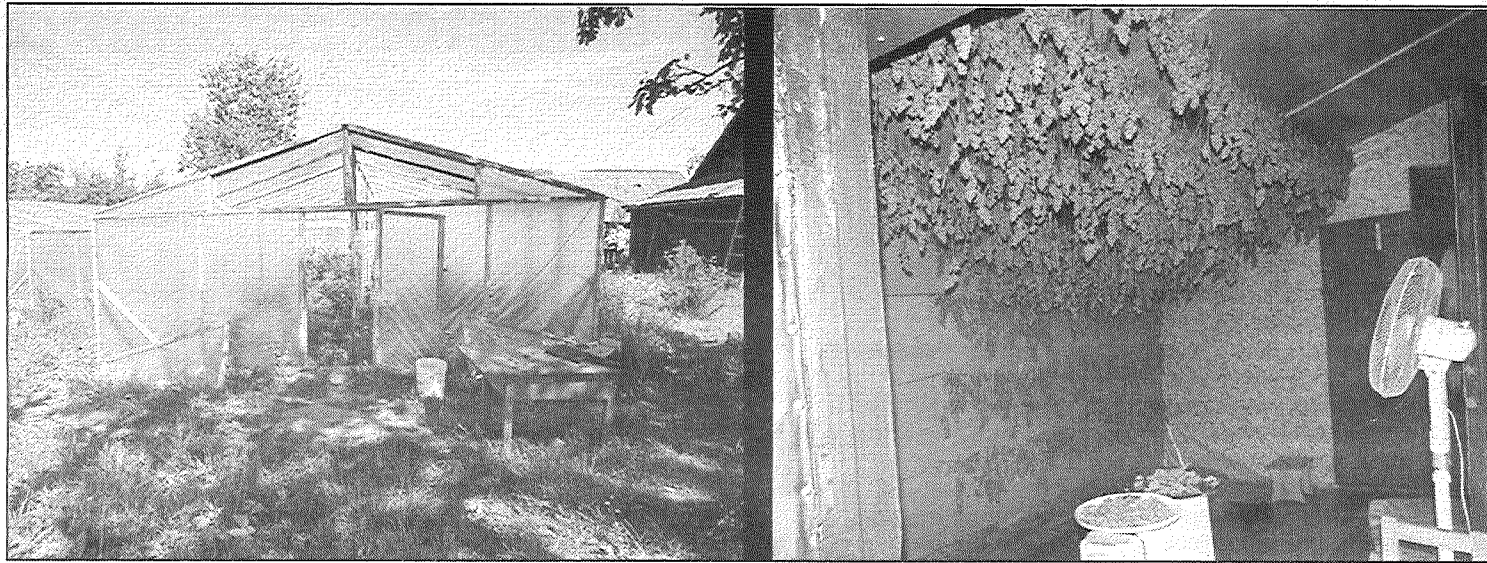
Veicot operatīvos pasākumus cīņā pret narkotisko un apreibinošo vielu apriti, Krāslavas policijas darbinieki noskaidroja, ka Dagdā, iespējams, notiek aizliegto augu audzēšana. Informācijas pārbaudei tiks uzsākts kriminālprocess, kura ietvaros policisti veica kratīšanu kādās privātmājas teritorijā, kur konstatēja labi ierīkottu aizliegto augu audzētavu.

Kratīšanas rezultātā tika izņemti apmēram 1500 marihuānai līdzīgi augu stādi, daļa no kuriem jau bija novākta, bet daļa vēl auga speciāli ierīkotajās siltumnīcās. Saistībā ar minēto tika aizturētas trīs personas — 1991. un 1972. gadā dzimuši vīrieši un 1994. gadā dzimusi sieviete. A. Laizāne piebilst, ka viens no vīriešiem jau agrāk bija nonācis policijas redzeslokā par līdzīga rakstura noziegumiem.

Policija turpina izmeklēšanu kriminālprocesā, kas uzsākts pēc Krimināllikuma 256. panta otrās daļas "Par narkotiskās vielas saturošu augu neatļautu sēšanu vai audzēšanu lielās platībās, vai ja to izdarījusi organizēta grupa". Par to soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Ceļu satiksmes negadījumos cilvēki iet bojā un gūst traumas

✓ 23. augusta naktī Rēzeknes novadā ceļu satiksmes ne-

● Klusajā lauku nostūrī ierīkotajās siltumnīcās marihuānas stādi plauka un zēla, līdz audzētavu atklāja policija.

gadījuma rezultātā gājis bojā 17 gadus vecs jauniešs, ziņo policija. Negadījums notika ap pulksten 1.45 naktī Čornajas pagastā, kad 20 gadus vecs automašīnas Ford Galaxy vadītājs nostūrēja no ceļa un apgāzās. Transportlīdzekļi, neieskaitot vadītāju un bojā gājušo, atradās vēl divi pasažieri — 1994. un 1996. gadā dzimuši jaunieši, kuri negadījuma necieta. Ierodoties notikuma vietā, policijas darbinieki noskaidroja, ka vadītājam izelpā ir 1,82 promiles liels reibums.

Saistībā ar notikušo policija uzsākta kriminālprocess, kura ietvaros tiks izmeklēti precīzi notikuma apstākļi.

✓ 24. augustā Daugavpils novada Naujenes pagastā notika vairāki negadījumi uz ceļiem. Pirmais no tiem reģistrēts ap pulksten 11.30 Vecstropos, kur ātrās medicīniskās palīdzības automašīna Mercedes Sprinter veica automašīnas Mercedes Benz apdzīšanu brīdī, kad tā bija uzsākusi kreiso pagriezienu. Rezultātā notika sadursme, policija skaidro precīzus negadījuma apstākļus.

Ap pulksten 14.00 Naujenes pagastā notika vēl viens negadījums, kad 1963. gadā dzimis automašīnas Ford Transit vadītājs iestūrēja stāvošā auto-

mašīnā Mercedes. Iespējamais negadījuma iemesls bija braukšanas ātruma pārsniegšana. Negadījumā cieta 1958. gadā dzimušais Mercedes vadītājs un 1985. gadā dzimušais pasažieris.

Trešais negadījums notika Naujenes pagasta Kraujā, kur automašīnas Audi vadītājs, dzimis 1996. gadā, veicot priekšā braucošā traktora apdzīšanu, iebrauca automašīnā VW, kas tajā brīdī brauca traktoram priekšā un bija uzsākusi kreiso pagriezienu. VW vadītājam medicīniskā palīdzība tika sniegta uz vietas.

✓ 26. augustā Daugavpili reģistrēti divi ceļu satiksmes negadījumi, kuros cietuši divi bērni. Labi ir tas, ka neviens no bērniem nav guvis nopietnas traumas. Viens negadījums notika ap pulksten 16.45, kad automašīnas BMW vadītājs, dzimis 1984. gadā, uzbrauca 2005. gadā dzimušam zēnam, kurš izskrēja uz ceļa braucamās daļas, kā rezultātā guva sasitumus un nobrāzumus. Savukārt otrs negadījums notika nedaudz vēlāk, kad kādā daudzdzīvokļu māju pagalmā saskrējās automašīna Ford, kuru vadīja 1985. gadā dzimis vīrietis, un velosipēds, ar kuru brauca 2004. gadā dzimis zēns.

✓ 27. augustā ap pulksten 10.00 Daugavpils novadā ceļu satiksmes negadījumā cieta vēl viens bērns. 1984. gadā dzimusi sieviete, vadot automašīnu Peugeot, pagaidām nenoskaidrotu apstākļu dēļ nobrauca no ceļa un ietriecās kokā. Pēc negadījuma gan vadītājai, gan pasažierei, 2009. gadā dzimusiai meitenei, bija nepieciešama medicīniskā palīdzība. Policija skaidro notikušā iemeslus un precīzē apstākļus.

Daugavpili aplaupīts juvelierveikals, ir trīs aizturētie

27. augustā Daugavpils centrā tika aplaupīts juvelierveikals, ziņo Anastasija Laizāne. Vēlāk aizdomās par šī nozieguma izdarīšanu tika aizturēti un īslaicīgās aizturēšanas vietā ievietoti trīs Lietuvas pilsoņi.

Policijas pārstāve skaidro, ka laupīšana notika ap pulksten 11.00, kad trīs sākotnēji nenoskaidrotas personas, pielietojot gāzes baloniņu un ar cirvi sasītot juvelieru salona stikla vitrīnas, nolaupīja zelta un sudraba izstrādājumus. Pēc informācijas saņemšanas par notikušo policijas darbinieki nekavējoties uzsāka operatīvos pasākumus

noziedznieku noskaidrošanai un aizturēšanai.

Pēc vairākām stundām policistiem sadarbībā ar pašvaldības policiju un piesaistot Valsts robezsardzes Daugavpils pārvaldes kinologu, izdevās atrast un aizturēt trīs vīriešus, kuri arī tiek turēti aizdomās par minētā nozieguma pastrādāšanu, tie ir 2000., 1990. un 1964. gadā dzimuši Lietuvas pilsoņi. Zināms, ka pieredzējušākie no viņiem agrāk bijuši tiesāti, tostarp 1964. gadā dzimušais vīrietis brīvības atņemšanas iestādēs ir pavadījis jau vairāk nekā 20 gadus no nodzīvotā mūža.

Aizturētas personas atzītas par aizdomās turamajiem noziedzīga nodarījuma veikšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 176. panta trešajā daļā — par laupīšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi organizēta grupa. Par šādu noziegumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz divpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem. A. Laizāne piebilst, ka policijas darbiniekiem izdevās atrast lielāko daļu nolaupīto dārglietu. Tiesai jālemj par apcietinājuma piemērošanu.

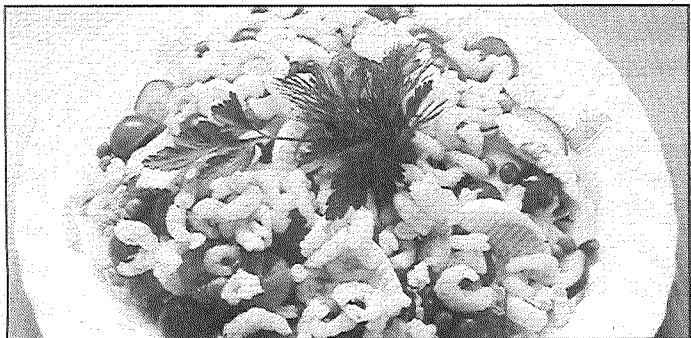
Nozīmēto tiesas sēžu saraksts Preiļu rajona tiesā no 2. līdz 8. septembrim

Procesa veids	Tiesas sēdes laiks	Prasītājs	Atbildētājs	Būtība	Tiesas sēdes veids	Tiesnesis
Mutvārdu	2. septembris	Santa Romanovska	Ļubova Kozlovska	zemes nomas tiesisko attiecību nodibināšana, nomas maksas noteikšana	Atklāta	I. Beitāne
Mutvārdu	2. septembris		Jānis Justs	KL 262.p.2.d.	Atklāta	I. Stivrīņa
Rakstveida	3. septembris	Iluta Daugaviete	Arguts Bružuks	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu		R. Krēsliņa
Rakstveida	3. septembris	Radmila Beinaroviča	Modris Zukulis	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu		R. Krēsliņa
Rakstveida	3. septembris	E.P. Ieguldījumi, maksātnešpējīgā SIA	Rita Mičule	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R. Krēsliņa
Mutvārdu	3. septembris	SIA Hiponia	Jānis Lauskis	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	I. Beitāne
Mutvārdu	3. septembris		Alvis Groza	KL 109.p.1.d.	Atklāta	I. Stivrīņa
Mutvārdu	3. septembris		Ivans Putra	KL 185.p.2.d.	Atklāta	I. Stivrīņa
Rakstveida	4. septembris	Iveta Arends	Juris Znotiņš	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu		R. Krēsliņa
Rakstveida	4. septembris	Ilona Vulāne	Denis Miklaševičs	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu		R. Krēsliņa
Rakstveida	4. septembris	Mihails Tumaševičs	Aļona Samarina	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu		R. Krēsliņa
Mutvārdu	7. septembris	Ludmila Lavrenova	Igors Lavrenovs	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu	Atklāta	I. Beitāne
Rakstveida	7. septembris		Aleksandrs Margevičs	APK 149-10.p.4.d.5.pkt.		R. Krēsliņa
Rakstveida	8. septembris	SIA "Livānu siltums"	Vladimirs Petuhovs	maza apmēra prasība par parāda piedziņu		R. Krēsliņa
Rakstveida	8. septembris	MAGINALEN BANK, BANKAKTIEBOLAG	Genadijs Moisejenko	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R. Krēsliņa
Rakstveida	8. septembris	NORVIK BANK	Sergejs Singajevskis	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R. Krēsliņa
Rakstveida	8. septembris	Eleonora Perceva	Romans Percevs	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu		I. Beitāne
Mutvārdu	8. septembris	VAS Privatizācijas Aģentūra	Aleksandrs Grahoļskis	nomas tiesisko attiecību atzīšana, nomas līguma atzīšana par noslēgtu, zaudējuma nesāņemtās nomas maksas apmēra piedziņa	Atklāta	I. Beitāne
Mutvārdu	8. septembris		Sergejs Bulans	APK 175.p.	Atklāta	I. Stivrīņa

Informācijas avots www.tiesas.lv. Sagatavoja T.Eiste

LABU APETĪTI!

Kārtainie garneļu salāti

300 g garneļu, 3 vārītas olas, neliels svaigs gurķis, 2 nelieli, stingri tomāti, 100 gr Ķīnas kāpostu, kapātas dilles, krējums, majonēze, sāls. Pirmajā kārtā salātu šķīvi liek sagrieztus, samalcinātus Ķīnas kāpostus, pēc tam sagrieztus tomātus un gurķus, rīvītas olas, garneles, 1/3 no tām atstājot garnēšanai. Visu pārlej ar majonēzes-krējuma mērci, dekorē ar atlikušajām ganelēm un sasmalcinātajām dillēm.

Mācīs, kā ierīkot dīkus un audzēt zivis

Pēc nedēļas, **8. septembrī**, lauksaimnieki un citi interesenti tiek aicināti uz semināru "Zivju audzēšana dīkos", informē Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Preiļu nodaļas uzņēmējdarbības konsultante Jolanta Augšpūle. Seminārs paredzēts Preiļu konsultāciju biroja zālē, Raiņa bulvārī 21b, sākums **pulksten 11.00**, kad lekciju "Dīku ierīkošana. Dīku veidi" lasīs LLKC zivsaimniecības nodaļas eksperts zivsaimniecībā Raivis Apsītis. Turpinājumā speciālists arī stāstīs par zivju audzēšanu un barības veidiem, zivju barošanu ziemā, zivju sugām un to savstarpējo saderību. J. Augšpūle atgādina, ka visiem interesentiem vēlams iepriekš pieteikties pa tālruni 26788681.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____ Derīgs līdz 3. septembrim.

T	ā	i	r	.																		

Aizpildīšanas noteikums: **viena rūtīna — viena zīme.**

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa 0,50 EUR (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Bibliotēkas gaida jaunos grāmatu ekspertus

● Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijai sagatavots daudzveidīgs grāmatu klāsts.

Līdz ar jaunā mācību gada sākumu Riebiņu novada centrālajā bibliotēkā pieejams bērnu žūrijas vērtējamo jauno grāmatu klāsts atbilstoši lasītāju vecuma grupām, informē Riebiņu novada centrālās bibliotēkas vecākā bibliotekāre Svetlana Zahareviča. Lasišanas veicināšanas programmā arī šogad var iesaistīties ne tikai bērni un jaunieši, bet arī viņu vecāki. Katrai vecuma grupai tiek piedāvāts izlasīt un novērtēt sešas interesantas un aizraujošas grāmatas. Vecāku žūrijas grāmatu skaits ir nedaudz mazāks — četras. Tā kā 2015. gads rit Raiņa un Aspazijas jubilejas zīmē, Bērnu un jauniešu žūrijas kolekcijā ir iekļauti viņu darbi — Raiņa "Puķu lodziņš" un

Aspazijas "Zila debess zelta mākoņos".

Klūt par programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" dalībniekiem var Riebiņu novada Galēnu, Kastīres, Rušonas, Silajāņu, Siļūkalna un Stabulnieku bibliotēkās. Bibliotekāri gaida esošos un jaunus grāmatu ekspertus un sola visiem daudz jaunu iespādu. **Sagatavoja L. Kirillova**

LAIKRAKSTS DIENA UN TV3 MEKLĒ
LATVIJAS LEPNUMU 2015!
 AIZPILDIET PIETEIKUMA ANKETU PORTĀLOS:
 WWW.DIENA.LV WWW.SKATIES.LV
 VAI SŪTIET VĒSTULES:
 LATVIJAS LEPNUMS, ANDREJOSTAS IELA 2, RĪGA, LV-1045,
 LATVIJASLEPNUMS@DIENASMEDIJ.LV,
 WWW.DRAUGIEM.LV/LATVIJASLEPNUMS

AICINA LATVIJAS DZELZCĒLS PĀSTS RĪGAS POSTĀL 815

NOVADNIEKS

BRĪVBRĪDIM

25. augusta numurā publicēto miklu PAREIZĀS ATBILDES.

- Latviešu tautas sakāmvārds: **CIMDI PAŠI KAKTĀ NEADĀS.**
- Burtu režģī: **BĒRZS, KĻAVA, LIEPA, IEVA, OZOLS.**

● Atšifrē latviešu tautas sakāmvārdu.
 JUAU SUAUPUNŪIU RUEUDUZU KUAURUEUIUVUJUUSU,
 TUAUDU BUŪUSU AUUUKUSUTUSU LUAUIUKUSU.

● Atrodī burtu režģī piecus skolas piederumus.

U	Z	S	E	M	Ī	L	P
L	I	N	E	Ā	L	S	S
S	I	L	U	K	R	I	C
S	I	L	U	M	Ī	Z	U
P	L	O	T	A	L	O	K

Šonedēļ populārākie vārdi – Aigars un Dzintra

No šonedēļ kalendārā iekļautajiem personvārdiem vispopulārākais vārds ir Aigars (7483), savukārt no sieviešu vārdiem – Dzintra (5740), liecina pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ledzīvotāju reģistra statistikas dati. Tāpat no šonedēļ kalendārā iekļautajiem vārdiem populāri ir arī Dzintrārs (3747), Ilmārs (3257), Elīza

(2396) un Vilma (1133). Savukārt visretāk Latvijā izplatīti tādi šonedēļ kalendārā iekļauti personvārdi, kā Zete (4), Austrums (12), Dzintara (12) un Persijs (25). Vēl vārda dienu šonedēļ svin 841 Iluta, 394 Klaudijas, 338 Maigoņi, 209 Bellas, 161 Lizete, 156 Bertas, 121 Mariuss, 96 Magnusi un 74 Vaidas.

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 2. līdz 4. septembrim **pilns Mēness**. III Mēness fāze. No 5. līdz 8. septembrim **dilstošs Mēness**. IV Mēness fāze. 2. septembrī mēness atradīsies Auna zīmē; 3. un 4. septembrī – Vērša zīmē; 5. un 6. septembrī — Dvīņu zīmē; 7. un 8. septembrī – Vēža zīmē.

2. septembris ir 20. Mēness diena; 3. septembris – 21. Mēness diena; utt.

- 2. septembris – čika laiks 00.00 – 12.00.
- 3. septembris – labvēlīga diena kaitīgu ieradumu atmešanai.
- 4. septembris – čika laiks 13.20 – 14.50.
- 5. septembris – īpaši veiksmīga diena tiem, kuri notikumu gaitu labprāt ietekmē paši. Īpaši novērtēsim laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai mierīgi

- atrisinātu ietilgušus strīdus, lūgtu piedošanu. No plkst. 07.00 – 18.50 vēlāma atslodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zaļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika – viegli sagremojamu, liesu ēdienu.
- 6. septembris – čika laiks 02.00 – 20.40.
- 7. septembris – piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām. Īstais laiks ģenerāltīrīšanai – pareizā Mēness cikla dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās, vieglāku enerģētiku. Izsmagātā veļa ir tīrāka.
- 8. septembris – labvēlīga diena kaitīgu ieradumu atmešanai. Piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām. Īstais laiks ģenerāltīrīšanai – pareizā Mēness cikla dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās, vieglāku enerģētiku. Izsmagātā veļa ir tīrāka. Ļaudis vieglāk uzbudināmi, iespējami konflikti.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBA

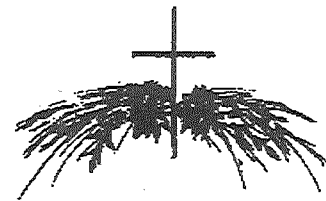
SIA „LATVIJAS GALA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

Aku urbšana
(artēzisko).
Tālr. 29142220.

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, kazas,
zirgus, cūkas.
Labā cena. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

IEPĒRK METĀLLŪZŅUS.
Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

Reiz pienāk diena, nelūgta un
skarba,
Kad dziļi, dziļi daudz sirdis sāp.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Antonam Zepam,
BRĀLI mūžībā pavadot.
Jekabpils autobusu
parks

PĀRDOD

gradus, sausi, tīrīti rudzi, mieži, kvieši.
Jaunā raža. Tālr. 29447731;
AUDI 100 C4 (2,3, 1993. g. izl., gāze/benzīns,
TA līdz 18.08.2016., labā stāvoklī, EUR 1200,
tirgošanās). T.26668374;
FORD FOCUS (1998. g. izl., ideālā stāvoklī,
TA līdz 07.2016.). T.29325308, 64636019;
MERCEDES 170 (dīzelis, TA līdz 2016., garš,
mehāniskā ĀK, labā stāvoklī) vai maina pret

džipu vai minivenu. T.22031220;
MERCEDES BENZ A170 (TA līdz 2016.,
mehāniskā ĀK, dīzelis, teicamā stāvoklī).
T.22031220, 28694767;
OPEL TIGRA (1995. g. izl., TA līdz 07.2016.).
T.28770635;
RAF LATVIJA (+ virsbūve, benzīns/gāze),
UAZ 469 (ar oriģinālo piekabi, benzīns/gāze).
T.29298736;
UAZ 469, KIA SPORTAGE, PONTIAC
TRANSPORT, FORD TRANSIT WIND-
STAR. T.29438541.

Lielā latgaliešu tautas dziesmu ķēde un Latvijas Putnu pašvaldību salidojums Livānos

19. septembrī Livānos jau otro gadu notiks vienreizējs pasākums – Lielā latgaliešu tautasdziesmu ķēde garākās Rīgas ielas garumā posmā no pirmsskolas izglītības iestādes “Rūķiši” līdz Livānu kultūras centram. Vienlaikus šajā dienā Livānos norisināsies to Latvijas pašvaldību salidojums, kuru ģerboņos attēloti putni. Livānu ģerbonī attēlotais putns ir peļu vanadziņš. Putnu pašvaldību salidojums šogad notiks jau 14. reizi.

Projekta “Lielā latgaliešu tautasdziesmu ķēde un tradīciju skola – nemateriālā

kultūras mantojuma saglabāšanai un popularizēšanai” istenošanai Livānu novada pašvaldība guva atbalstu Valsts Kultūrkapitāla fonda un valsts akciju sabiedrības “Latvijas valsts meži” atbalstītās Latgales kultūras programmas ietvaros. Akcijas laikā tās dalībnieki – māksliniecišķās pašdarbības kolektīvi, iedzīvotāji un pilsētas viesi veidos ķēdi un nodos simbolisku “tautasdziesmu kamolu” no rokas rokā, visas Rīgas ielas garumā pēc savas izvēles skaitot, izdziedot vai izdejojot tautasdziesmas. Lai aplicinātu latgalisko identitāti un veicinātu latgaliešu valodas lietošanu ikdienā, šogad tautasdziesmas paredzēts

skandināt latgaliešu valodā. Vienlaikus Livānu novada kultūras centrā norisināsies latgaliešu tradīciju skola – latgaliešu rotaļu un amatu prasmju darbnīcas – slotu siešana, mārrutku rīvēšana, sviesta kuļšana, latgaliešu rotaļu un rotu darbnīca “Esi latgalietis” (iespēja nofotografēties latgaliešu tautastērpos). XIV Latvijas Putnu pašvaldību salidojumā Livānu novads uzņems kolēģus no aptuveni 20 Latvijas pašvaldībām, kuru ģerboņos attēloti putni vai nosaukumā ir iekļauts putna vārds. Piemēram, Dundagas ģerbonī ir mednis, Rubenes – rubeņi, Ērgļu – ērglis, Ļaudonas – grieze, Demenes – divi

melni stārķi, Jūrmalas – kajja. Šis pasākums, ko 2002. gadā aizsāka Gulbenes pašvaldība, ir kļuvis par ikgadēju tradīciju, un tā mērķis ir iepazīstināt ar savu novadu un tā tradīcijām, ar labās prakses piemēriem, jaunākajiem projektiem, dalīties pieredzē. Latgaliešu tautasdziesmu ķēdē un tradīciju skolas darbnīcās piedalīsies arī putnu pašvaldību pārstāvji no visas Latvijas, līdzī vedot “mājas darbu” – vismaz vienu latgaliešu tautasdziesmu. Visas dienas garumā dalībnieki tiks iepazīstināti ar latgaliešu kultūras tradīcijām, jo lielais vairums putnu pašvaldību ir no Kurzemes, Zemgales un Vidzemes reģioniem.

Lūdz ziedot Livānu ērģeļu restaurācijai

Vasara ir aktīvs laulību ceremoniju laiks arī Livānu Sv. Erceņģeļa Miķeļa Romas katoļu baznīcā. Diemžēl slavenā ērģeļu meistara Herberta Kolbes pirms 78 gadiem būvētās un restauratora Viestura Ilsuma daļēji atjaunotās ērģeles šobrīd raud pēc ērģeļu “daktera” rokām – atsevišķi taustiņi un reģistri neskan, instruments draud aplukt un Mendelzona “Kāzu maršs” tad skanēs vien uz parasta sintezatora. Lai tā nenotiktu, tiek vākti ziedojumi ērģeļu remontam. Ērģeles pēc daļējas restaurācijas atsāka skanēt 2014. gada Ziemassvētku dievkalpojumos. Ērģeļu restaurācijai vajadzīgos aptuveni 14 000 eiro katoļu draudze, aktīvi darbojoties, pa daļai piesaistīja projekts, lielāko no kuriem – 3000 eiro apmērā finansēja Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogramma “Latvijas valsts mežu atbalstītā Latgales kultūras programma 2014”. Līdzekļi tika vākti arī ziedojumu veidā un ar Livānu novada pašvaldības atbalstu realizējot Mazo grantu projektus 2013. gadā un 2014. gadā. Diemžēl kopsumma sastādīja mazāk par pusi no nepieciešamās.

Pašlaik instrumentam ļoti vajadzīgs remonts, lai novērstu defektus un atjaunotu taustiņu skaņējumu. Draudze aicina ziedot gan uz norādītajiem kontiem, gan skaidrā naudā kultūras pasākumu laikā īpaši šim mērķim izvietotās ziedojumu kastītēs. Palīdzēsim, ziedojot kaut vai pa 1 eiro! Paldies jau iepriekš visiem labas gribas cilvēkiem!
Ziedot ar norādi “Katoļu baznīcas ērģeļu restaurācijai” var, pārskaitot naudu uz šādiem kontiem:
Livānu Sv. Miķeļa Erceņģeļa Romas katoļu draudze
Reģ.nr. 90000504985, Baznīcas 19, Livāni
A/S “Citadele banka”, PARXLV22
LV06PARX0012702560001
Livānu novada pašvaldības ziedojumu konti
Reģ.nr. 90000065595, Rīgas 77, Livāni
AS “SEB banka” UNLALV2X
LV07UNLA0050002173040
vai
AS “Citadele banka” PARXLV2X
LV36PARX0004642660002

Kabači vai cukīni? Abi labi

Cukīni nav īpaša ķirbjaugu suga, bet drīzāk dārzenķirbjaugu augļa noteikts attīstības brīdis. Itāļu valodā vārds **zuccha** nozīmē **ķirbis**, savukārt kabaci jeb neizaugušo ķirbi sauc **zucchini**. Par cukīni ir pieņemts uzskatīt kabaču augļus, kas ir līdz 450 g smagi, ar maigu, plānu mizu un vēl neattīstītām sēklīm, neatkarīgi no augļu formas un krāsas.

Austrumeiropā, tajā skaitā arī Latvijā kabači ir ienākuši no Tuvaļiem Austrumiem, kur kopš Bibeles laikiem ir izplatītas tā sauktās Libānas tipa šķirnes ar gaišas (balts) krāsas augļiem. Tieši šī tipa šķirnes visvairāk patīk arī mūsu patērētājiem.

Rietumeiropā ir izplatītākas šķirnes ar tumši zaļiem augļiem, kuru vēsturiskā dzimtene ir Vidusjūras ziemeļu piekraste. Vislielākais kabaču piedāvājums ES tirgū nāk no Itālijas un Spānijas, kur audzē šķirnes ar tumši zaļu mizu.

✓ Uz tumši zaļā fona skrambas un saspiedumi ir grūti saskatāmi, tādēļ šīm šķirnēm ir garāks realizācijas laiks.

✓ Uz gaiši zaļiem vai baltiem augļiem jau dažas stundas pēc ražas novākšanas kļūst redzami visi mehāniskie bojājumi. Tomēr, vācot akurāti, ir iespējams piedāvāt arī ļoti augstas kvalitātes baltus kabačus.

✓ Vismazāk pārēk, piedāvā un audzē šķirnes ar dzeltenas krāsas augļiem.

✓ Šķirnes ar svitrainiem augļiem tirgū nav pieprasītas, kaut gan to augļi ir ļoti izskatīgi.

No ražošanas un tirdzniecības viedokļa labākas ir šķirnes ar cilindriskiem augļiem. Tie ļoti izvērtas kastē, tādēļ samazinās gan vajadzība pēc kastēm, gan transportēšanas izmaksas. Arī vist šādi augļi vienmērīgi, neveidojot mikstākus galus, tādēļ kopumā realizācijas laiks tiem ir pāris dienas garāks. Diemžēl baltajām šķirnēm patiešām cilindriski ir tikai ļoti jauni augļi, jau 14 – 17 cm gariem augļiem parasti veidojas cilindriski bumbierveida vai bumbierveida forma.

Labāk, ja augļi ir taisni (vienglāk salikt kastē), bet dažām tumši zaļajām šķirnēm augļi ir gari un mēdz izliekties. Dažām kabaču šķirnēm augļi var būt arī apaļi, ārzemēs tos audzē un piedāvā kā īpašu produktu ļoti nelielos apjomos. Latvijā šo šķirņu augļi pagaidām ir ļoti maz pieprasīti, bet tās var būt interesantas audzēšanai mazdārzīņos pašu priekam.

Latvijā kabačus atklātā laukā audzē vienā aprītē, bet Itālijā, Spānijā vai Holandē arī laukā mēdz audzēt, izstādīt pakāpeniski vairākos termiņos. Tas dod iespēju nodrošināt garāku ražas novākšanas laiku, aizstājot vecos stādījumus ar jaunākiem. Tāpat šāda audzēšanas organizācija palīdz mazināt slimību un kaitēkļu problēmas. Infekciju bojātos stādījumus laikus iznīcina, bet jaunākie augi (no nākamiem stādījumiem) labāk pretojas dzīves likstām. Dažas šķirnes dažādi pacieš vasaras karstumu, tādēļ šķirņu aprakstos ir norādes par piemērotību noteiktai audzēšanas aprītei.

Izmantoti interneta materiāli

PASMAIDĪSIM!

Darba intervijā.

— Raksturojiet, lūdzu, sevi divos vārdos!
— Nesaprotu jautājumu...

Vēcītis ar večiņu ierodas aerodromā. Pienāk večuks pie pilota un saka:

— Dēliņ, mēs ar večiņu mūžu esam nodzīvojuši, bet ne reizes neesam lidojuši ar lidmašīnu. Pavizinī!

Lidotājs atbild:

— Labi, pavizināšu. Bet ar vienu norunu, — ja no bailēm iekliegsies, maksāsi 100 dolāru, norunāts?

— Ar mieru, — piekrit večuks.

Lidmašīna paceļas. Lidotājs kā sāk griezt priektes gaisā, — gan nāves cilpu, gan griešanos uz viena spārna, gan brīvo kritienu un tamlīdzīgi, bet večuks mēms kā zivs. Pilotam beidzot apnik. Viņš nosēdina lidmašīnu un prasa vecajam:

— Vai tad tiešām nebija neviens tāds brīdis, kad gribējās iekliegties?

— Bija.
— Kāds?
— Kad večiņa izkrita...

— Tēti! Kad viņš tev lūgts manu roku, nekrīti uz ceļiem raudādams “Tu mūsu glābējs!”. Vienkārši pamāj ar galvu.

Erotiskā kinoseansā vietu ierādītāja dzird zālē stenēšanu:

— Ooo! Āāā! Ūūū!
Viņa ierauga zālē stenošo Ābramu un saka:
— Lūdzu, savaldiet savas emocijas, jūs šeit nesat viens!

Ābrams:
— Liecieties mierā! Ooo! Āāā! Ūūū!
Vietu ierādītāja:
— Uzvedieties pieklājīgi!

Ābrams:
— Lieciet mani mierā! Ooo! Āāā! Ūūū!
Vietu ierādītāja ierauga, ka Ābrams nosviedis zemē biļeti, paceļ to un saka:

— Turklāt jūsu vieta ir nevis šeit, bet balkonā!
Ābrams:
— Es taču zinu! Ooo! Āāā! Ūūū! Es tikko no tuienes novēlos...